Гос. книжная палата УзССР

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 2 май шанба

Сотувда эркин нархда
№ 89 (1870)

КЕЧА ТОШКЕНТДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ЎН БИРИНЧИ СЕССИЯСИ ЎЗ ИШИНИ ЯКУНЛАДИ

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн биринчи сессияси тўғрисида АХБОРОТ

1 май куни биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн биринчи сессияси ўз ишини давом эттирди. Сессия ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этди.

Сессияни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси Эркин Халилов бошқарди.

Иқтисодий ислоҳотлар ва тадбиркорликни ривожлантириш қўмитаси котиби Т. Файзуллаев янги таҳрирда тақдим этилган Гаров тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақида маъруза қилди. Урганч давлат университети ректори А. Саъдуллаев, Қашқадарё вилоятидаги "Муборакгаз" бошқармаси бошлиғи И. Келеш, Наманган вилоятининг Уйчи туманидаги "Ипакчи" акциядорлик жамияти раиси Т. Сатторов, "Ўзбекистон темир йўллари" давлат акциядорлик компанияси Фарғона бўлими бошлиғи М. Мирҳамзаев нутқларидан сўнг Қонун қабул қилинди.

Депутатлар Меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш қўмитаси раиси Г. Йўлдошеванинг янги таҳрирда парламентга ҳавола этилган Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақидаги маърузасини тинглади. Қонун лойиҳасини муҳокама этишда Сурхондарё вилояти Денов тумани ҳокими Т. Менглиев, Бухоро вилояти Қоракўл тумани касаба уюшмалари мувофиқлаштирувчи кенгаши раиси М. Олтиев сўзга чиқди. Бу Қонун ҳам қабул қилинди.

Сўнгра Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси раиси ўринбосари П. Қодиров Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақида маъруза қилди. Бу ҳужжатни муҳокама қилишда Тошкент давлат юридик институти ректори Ҳ. Бобоев, республика "Маънавият ва маърифат" жамоатчилик маркази раҳбари Н.Аминов, Андижон шаҳри ҳокими А. Собиров, Наманган вилояти Косонсой тумани ҳокими Т. Маризаева, адлия вазири С. Мирсафоев, Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармасининг ҳамраиси Х. Дўстмуҳамедов иштирок этдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов бу масала юзасидан сўзга чиқди. У амалдаги диний ташкилотлар тўғрисидаги Қонун заиф ижро этилаётгани, ҳокимликлар, адлия ва бошқа органлар томонидан мазкур Қонунга риоя қилиш устидан назорат йўқлиги масалаларига алоҳида тўхталди. Давлатимиз бошлиғи жойлардаги давлат, адлия органлари ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш ҳамда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари раҳбарлари, олий мактаб, халқ таълими, маданият ходимлари олдига ислом фундаментализми, экстремизм, ваҳҳобийлик, миссионерлик кўринишлари, олға қараб қилаётган ҳаракатимизга тўсиқ бўлиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қарши кескин ва муросасиз кураш олиб бориш вазифасини қўйди.

Парламент янги таҳрирдаги Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисидаги Қонунни қабул қилди.

Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Н. Исмоилов Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартнома-ҳуқуқий базаси тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақида ахборот берди. Депутатлар мазкур қонун лойиҳасини биринчи ўқишда маъқуллаб, уни умумхалқ муҳокамасига тақдим этиш ҳақида қарор қабул қилди.

Депутатлар айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритди, Ўзбекистон Республикасининг бошқа давлатлар билан тузган бир қанча Шартномаларини ратификация қилди, Ўзбекистоннинг бир қанча конвенцияларга қўшилиши тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Депутатлар махсус тузилган комиссия раиси Н. Исмоиловнинг 1992-1993 йиллардаги кредитлар ва кооперациялашган тарзда маҳсулот етказиб берганлик учун Россия корхоналари билан Ўзбекистон Республикаси корхоналари ўртасидаги ҳисоб-китоблар билан боғлиқ масалалар тўғрисидаги ахборотини тинглаб, тегишли қарор қабул қилди.

Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари П. Қодиров маърузаси бўйича Олий Мажлис "Ўзбекистон Республикаси халқ устаси" фахрий унвонини тасис этди.

Сессия котибияти раҳбари, Сурхондарё вилоят Хотин-қизлар қўмитаси раиси Ш. Норбоева депутатларни Олий Мажлиснинг ўн биринчи сессиясига юборилган фуқаролар, корхона, муассаса ва ташкилотлар раҳбарларининг мурожаатлари билан таништирди.

Олий Мажлис Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди ва Олий хўжалик суди таркибларига ўзгартишлар киритди, Х. Тошевни парламентнинг Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси раиси этиб сайлади, айрим қўмиталар таркибларига ҳам ўзгаришлар киритди. Хоразм вилоятидаги Дружба шаҳри номини Питнак шаҳри деб ўзгартириш ҳамда Фарғона шаҳри чегараларини кенгайтириш ҳақида қарорлар қабул қилинди.

Депутатлар Олий Мажлис ва унинг раҳбариятининг 1997 йилдаги фаолияти ҳақидаги ҳисоботни тасдиқладилар.

Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили С. Рашидова ўтган йилдаги иши юзасидан ҳисобот берди.

Шу билан биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн биринчи сессияси ўз ишини тугатди.

СУРАТДА: Президент Ислом Каримов Олий Мажлис депутатлари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари билан суҳбатлашмоқда. Ф. ҚУРБОНБОЕВ олган сурат.

ЮРТ ВА ИНСОН ТАҚДИРИ

СЎЗ — СЕССИЯ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Тожиддин НАЗАРОВ, 43-Булоқбоши сайлов округидан депутат:

— Сессияда қишлоқ хўжалигини ривож топиши учун муҳим аҳамиятга эга бўлган қонунлар қабул қилинди. Бу мажмуалар эса амалиётда қўллансагина катта моҳиятга эга бўлади. Менимча, халқимиз ер билан ишлаш, уни асраб-авайлаш, тўғри муносабатда бўлишни яхши билади. Бироқ, бу ҳолни қонуний жиҳатдан ҳимоя қилиниши, ҳуқуқий кўламда тасарруфга олиниши айни муддаодир.

Ушбу сессияда қабул қилинган барча қонунлар қатори Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисидаги Қонуннинг ижтимоий-сиёсий ҳаётимиздаги ўрни беқиёсдир. Бу масалада ойдинлик киритилиши зарурат эди. Энг муҳими, одамларнинг эҳтиёжи ва маънавий ҳақ-ҳуқуқи, халқнинг хоҳиш-иродаси эътиборга олинди. Мамлакатимизда ҳар жабҳада демократик жамиятнинг инсонпарвар тамойиллари чуқур илдиз отиб, ўз мевасини бераётгани исботини топмоқда. Сессияда Ватан ва халқ тақдири орасидаги боғлиқлик тамойилига таъмал тоши қўйилди, деб ўйлайман. Бу қонунларнинг моҳияти давримиз тараққиёти асносида янаям ойдинлашиб боради.

Азимбой САЪДУЛЛАЕВ, 207-Абулғози Баҳодирхон сайлов округидан депутат:

— Ўтаётган ҳар бир кунимиз янгиликларга бой. Улар бир-бирига ўхшамайди. Ислоҳотлар тобора ўз самарасини бермоқда. Ҳар соҳада изчил иқтисодий-сиёсий ўзгаришлар кўзга ташланади. Буни англашимиз, тинч ва осуда кунларда барқарорлик ҳукм суриб, тараққиёт йўлига тушиб олганимиздан фахр-ифтихор туйишимиз керак. Қабул қилинган қонунларни истиқлолимиз мазмуни акс этган кўзгуга қиёслагим келади.

Сессия залида кенг ва обдон муҳокама этилиб, бир овоздан қабул қилинган Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисидаги қонун ҳақида тўхталмоқчиман. Маълумки, истибдод даврида 70 йилдан кўпроқ вақт мобайнида дин қатъиян ман қилинди ёхуд бошқача тарғиб этилди. Халқнинг кўнгли, маҳаллий урф-одатлари, қадриятларимиз оёқ ости бўлди. Нимаики таъқиқланса, шу нарсага нисбатан қизиқиш ортиши, табиий. Дин ҳақидаги тасаввурларимиз бир ёқлама шаклланди.

Ҳозирги кунда айрим кишиларнинг динни ниқоб қилиб, ғаразли мақсадларни кўзлаб халқимиз тотувлигига, осойишта кунларимизга раҳна солиши билимсизликнинг ҳам мевасидир. Яратганга шукрлар бўлсинким, истиқлолга эришган юртимизда барча соҳаларда эркинлик қарор топди. Бугун бу ҳолни халқимиз яхши тушунади, англайди. Мазкур қонун мамлакатимизда инсоний қадр-қиммат, халқимиз қарашлари улуғланаётганлигидан далолатдир.

Эргаш ОТАМУРОДОВ, 125-Қуйиқишлоқ сайлов округидан депутат:

— Сессияда кўрилган масалалар, қабул қилинган қонунлар долзарблиги, муҳимлиги билан ажралиб туради. Мана, қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришга қаратилган тўртта муҳим қонун қабул қилинди. Булар қишлоқ хўжалигида эмин-эркин фаолият юритиш, уни ривожлантириш учун ҳуқуқий омиллардандир. Бу қонунлар ерга эгалик қилиш, унинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, ҳосилдорликни кўтариш, фермер ва деҳқон хўжаликларини тараққий эттириш, қишлоқ аҳолисини доимий иш билан таъминлашдаги долзарб бўлиб турган вазифаларни амалга оширишга йўл очиб беради.

Бошқа тасдиқланган қонунлар ҳам жамиятимиз учун сув ва ҳаводек зарур. Айтиш мумкинки, ушбу қонунлар туфайли мамлакатимизда ҳуқуқий давлат қуриш сари яна бир қадам қўйилган бўлади.

Холида АЛИМОВА, 67-Жиззах сайлов округидан депутат:

— Мамлакатимиз ҳаётидаги тарихий, муҳим воқеа — навбатдаги сессия ҳам ўз ишини якунлади. Унда муҳокама этилган, маъқулланган қонунлар жамиятимиз тараққиётининг ҳуқуқий таянчи бўлиши, шубҳасиз. Айниқса, Оила йилида Оила кодекси қабул қилинганлиги қувонарли ҳолдир. Бу ҳужжат жамиятимизда янада соғлом муҳит яратишда, оилаларимиз мустаҳкам бўлишида, унда тарбияланадиган фарзандларимиз ҳам келажакда етук инсонлар бўлиб етишишларида муҳим аҳамият касб этади.

Шахсан мен сессиядан қониқиш ҳосил қилдим. Унда қабул қилинган қонунлар орасида Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисидаги Қонун бугунги муаммоларнинг ечимини топишда ҳозиржавоблик билан қабул қилинган ҳужжатдир.

Президентимиз таъкидлаганларидек, биринчи қадам қўйилди. Сессияда пухта, мукаммал қонунлар қабул қилинди. Энди асосий қадамни қўйишимиз — қонунларни ҳаётга татбиқ этиш, уларнинг ижросини таъминлаш, самарасини амалда кўришимиз керак. Бунинг учун ҳаммамиз жавобгарлик ҳисси билан яшаб, меҳнат қилишимиз зарур бўлади.

Ўйлайманки, қабул қилинган қонунлар келажакда ҳаётимизда дастуриламал бўлиб хизмат қилади.

«Халқ сўзи» мухбирлари Қўчқор НОРҚОБИЛ, Ойбек РАҲИМОВлар ёзиб олишди. Тўлқин КАРИМОВ олган суратлар.

ДАВЛАТ ТАШРИФИ БИЛАН

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Россия Федерацияси Президенти Борис Ельциннинг таклифига биноан шу йил 5-7 май кунлари давлат ташрифи билан Россия Федерациясига боради.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА УЧРАШУВ

Мамлакатимизга ташриф буюрган Бирлашган Араб Амирликларининг Шаржа амирлиги фуқаро авиацияси вазири шайх Абдулла бин Муҳаммад ат-Таний бошчилигидаги делегация аъзолари Ўзбекистон Бош вазирининг ўринбосари Л. Ахметов билан учрашди.

Л. Ахметов меҳмонларга мамлакатимиз коммуникация тизимини такомиллаштириш, транспорт ва алоқа хизматини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақида гапириб берди. Учрашувда фуқаро авиацияси жабҳасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш учун кенг имкониятлар мавжуд эканлиги таъкидланди. Ўзбекистон билан Бирлашган Араб Амирликлари ўртасидаги илк ҳаво қатнови ҳам Тошкент — Шаржа йўналиши бўйича амалга оширилган эди. Мазкур ташриф давомида Шаржа амирлиги фуқаро авиацияси вазирлиги билан "Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпанияси ўртасида имзоланган ўзаро ҳамкорлик, Тошкент ҳамда Шаржа халқаро аэропортлари алянсини яратиш тўғрисидаги ҳужжатлар бу борадаги алоқаларнинг янада кенгайишига хизмат қилади.

Мулоқот чоғида томонлар транспорт, алоқа, сайёҳлик соҳаларида ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашдилар.

Учрашувда "Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпанияси бош директори вазифасини бажарувчи А. Рўзматов, "Ўзбектуризм" миллий компанияси раиси Б. Ҳусанбоев иштирок этди.

(ЎзА)

ЭЪТИРОФ

"ЯНАГИ ГАЛ АСАКАГА БОРАМАН"

Япония иқтисодий ташкилотлари Федерацияси (Кейданрен) раиси, "Тойота мотор корпорейшн" корпорацияси раиси Шоичиро Тойода раҳбарлигидаги делегация мамлакатимизга ташриф буюрганлиги ҳақида илгари хабар қилган эдик.

Жаноб Ш.Тойода ўз ватанига жўнаб кетиш олдидан шундай деди:

— Ўзбекистон Президенти билан бўлган суҳбат менда чуқур таассурот қолдирди. Ўзбекистон Республикасида амалга оширилаётган ислоҳотлар ва юртингиз имкониятларини жуда юқори баҳолайман. Ўзбекистон ва унга қўшни республикалар эришаётган натижалар бирбиридан тамоман фарқ қилишига ишонч ҳосил қилдим. Халқингизнинг маданияти ва миллий анъаналаридан ҳайратга тушдим.

Асакада шундай қисқа муддатда автозавод қурилиб, ишга туширилгани таҳсинга сазовор. Афсуски, уни бориб кўришга имкон тополмадим. Янаги гал келганимда Асакага, албатта, бораман.

Шунингдек, жаноб Ш. Тойода ўзбеклар ҳар қандай технология ва янги техникани ўзлаштира олишларига ишончи комиллигини таъкидлади. Делегация раҳбари Японияга бориши биланоқ мамлакат Бош вазирига Ўзбекистондаги соғлом вазият ва ҳамкорликда йирик лойиҳаларни амалга ошириш имкониятлари ҳақида ахборот бериш ниятидалигини билдирди.

(ЎзА)

АЙЛАНАДИ СОАТ МИЛЛАРИ — ЖУМА ХАБАРЛАРИ

● ТАҲРИРИЯТГА ХАТ

«МЁЛЛЕРС» ЗЎРМИ, «ҚИЗИЛҚУМЦЕМЕНТ?»

Германиянинг машҳур «Мёллерс» фирмаси ишлаб чиқараётган қадоқлаш линияларини жаҳоннинг кўплаб корхоналарида учратиш мумкин. Эндиликда улар сафидан Навоийдаги «Қизилқумцемент» қўшма корхонаси ҳам қўним топди. Ускуна Япониянинг «JAPAN» фирмаси томонидан ажратилган имтиёзли грант эвазига олинди. Айтиш керакки, энди корхонада икки линия ёрдамида йилига 500 минг тонна цемент қадоқланадиган бўлди.

— Бугунги кунда хорижда эмас, балки республикамизнинг ўзида ҳам 50 килограммлик қопларга жойланган цемент маҳсулотларига талаб ошиб бораяпти, — деб хабарлайди Парда Жумаев. — Қурилишнинг муҳим хомашёси ҳисобланган цементни харидорларга етказиб беришни ташкил этиш мақсадида корхона ёнида «Қизилқумтепалик» савдо ишлаб чиқариш уйи иш бошлади. Мамлакатимизнинг деярли барча вилоятларида савдо бўлимлари очилди. Цементчилар шу ернинг ўзида маҳсулотни қадоқлаш учун қоғоз халта ишлаб чиқарадиган қўшма корхона очиш тараддудини бошладилар.

● ОМАД

САЛОМАТХОН ЯРИМ МИЛЛИОНЛИ БЎЛДИ

Денов шаҳар Шароф Рашидов маҳалласида яшовчи Саломатхон Алибоева дафъатан ярим миллионли бўлди. Ҳа, у сотиб олган Ўзбекистон Республикаси халқ банкининг «Оила қувончи» лаҳзалик лотереясига ана шундай лўнда ютуқ чиқди.

Саломатхон ютуққа эга бўлган куниёқ сумалак қилди, — деб ёзади З. Мамажонов.— Маҳаллани ошу туз билан сийлади. Яқин атрофидаги қаровчиси йўқ кексалар ва ногиронларни йўқлаб, кўнглини овлади. Саломатхон аслида илгаридан ҳам ана шундай фазилатлари билан элнинг оғзига тушган эди.

● САВОБ

СУМКА КЕРАКМИ — БЕШАРИҚҚА КЕЛИНГ

Мактаб ўқувчилари сумкага ёлчийдиган бўлишди. Чунки Бешариқ туманидаги «Чевар» ҳиссадорлик жамиятида ишлаб чиқарилаётган ўқувчилар сумкаси илгаригидек тез йиртилиб кетмайди. Кўни пишиқ, чоки мустаҳкам. Ҳатто бунга ҳиссадорлик жамиятига шартнома асосида хомашё сотаётган Фарғона сунъий чарм заводи жамоаси ҳам кафолат беради.

Дастлабки маҳсулотлар савдога чиқарилди.

Телефонларимиз: 133-15-22, 133-52-55
133-07-48, 136-37-85

Соат милларини Эсирган БОЛИЕВ кузатди.

ДОЛЗАРБ МУСОҲАБА

ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТ КАФОЛАТИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРИ СИРОЖИДДИН МИРСАФОЕВ БИЛАН ЎЗА МУХБИРИ СУҲБАТИ

— Сирожиддин Мирсафоевич, ҳадемай Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий ночорлиги ва шартонама мажбуриятларининг бажарилиши учун мансабдор шахсларнинг жавобгарлигини кучайтириш тўғрисида”ги Фармони эълон қилинганига икки ой тўлади. Шу давр ичида Адлия вазирлиги Фармоннинг ижроси бўйича қандай ишларни амалга оширди?

— Мавжуд аҳволни ҳар томонлама ва чуқур ўрганишимиз натижасида республикадаги қатор хўжалик юритувчи субъектларда шартнома интизомига эътиборсизлик, баъзи раҳбарларда масъулиятсизлик, лоқайдлик, айни пайтда назорат юритувчи идоралар томонидан мазкур масалага юзаки ёндашув ва талабчанлик ўта сусайиб кетганлиги аниқланди. Ана шу ҳолатлар ўзибўларчиликка, совуққонликка, аксар ҳолларда мансабни суиистеъмол қилишга, хўжаликлар пул маблағларини ўзлаштирилишига, беҳуда сарфлаш ва мақсадсиз фойдаланиш ҳолларига йўл очган.

Қайд этилган аҳволнинг сабаблари бир нечта. Улардан биринчиси, хўжалик юритишда шартномавий муносабатлар ҳал қилувчи омил эканлигини чуқур ҳис этмасликдир. 1997 йил якунларига бағишланган йиғилишда Президентимиз таъкидлаганларидек, ҳуқуқни муҳофаза этувчи идоралар, жумладан, Адлия вазирлиги тизимида ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш, тушунтириш ишларидаги бўшанглик, қолаверса, шартномавий муносабатлар устидан етарлича назорат ўрнатилмаганлиги, айбдор ва лоқайд раҳбарларга нисбатан муросасозлик қилиниб келинганлиги, масъул ва мансабдор шахсларнинг жавобгарлигини оширишга йўналтирилган чоралар кўрилишида қатъият кўрсатилмаганлиги сабаб бўлган.

Биз бу танқиддан тўғри хулоса чиқариб, ўз фаолиятимизни ва имкониятимизни таҳлил қилиб, вазирликнинг кенгайтирилган ҳайъат йиғилишида кўриб чиқдик. Баъзи лоқайд ходимларимиз билан “хайрлашиш”га, бошқаларга нисбатан қатъий жазо чоралари кўришимизга тўғри келди. Бу билан мен, барча айб бизда экан, демоқчи эмасман. Хўжалик юритувчи субъектларга деярли барча тур шартномалар тузиш бўйича йўл-йўриқ кўрсатилган эди. Ҳатто, шартномаларнинг матн намунасини тайёрлаб жойларга жўнатгандик. Мен бу ишлар ҳақида илгариги матбуот орқали чиқишларимда батафсил айтганман. Текширишлар шуни кўрсатмоқдаки, аксарият хўжалик раҳбарлари шартномавий муносабатларга бармоқ орасидан қараган, юборган намунавий матнларнинг оддий реквизитларини ҳам тўлдирмаганлар, ваколатсиз шахслар имзолаб юборишига ҳам йўл қўйилган. Кўпчилик шартномаларда сана, муддат, қиймат, ижро предмети ҳам кўрсатилмаган. Бундай муносабат орқасида эса баъзида лоқайдлик ва ҳуқуқий саводсизлик турса, бошқа ҳолларда ғараз ҳам яширинган. Шу боисдан юқорида қайд этилган Фармонда вазирлигимиз зиммасига хўжалик раҳбарларини шартнома интизомини бузганлиги учун жавобгарликка тортиш бўйича қонуний чоралар қўлланиши устидан назоратни кучайтириш, расмиятчилик ва ҳуқуқий саводсизликка барҳам бериш вазифаси юклатилган.

Биз республика прокуратураси, Олий хўжалик суди ва бошқа тегишли идоралар билан ҳамкорликда тадбир ва режа асосида тарғиботни, айниқса қишлоқ хўжалиги иқтисодиётида шартномавий муносабатлар билан боғлиқ ишларни барча бўғинларда жонлантиришга киришдик. Вазирлигимиз ходимларининг ҳар бирига иккитадан хўжалик бириктириб қўйилди. Уларга хўжаликларга амалий ёрдам кўрсатишдан ташқари, юқорида қайд этилган нуқсон ва камчиликларнинг сабабларини чуқур ўрганиш, бартараф этиш лозим бўлса, айбдорларни қонуний жазога тортишгача чоралар кўриш масъулияти юклатилган. Таъкидлаш жоизки, хўжалик юритувчи субъектларнинг аксариятида ҳуқуқий маслаҳатчилар штати йўқ, борларида ҳам ўрин бўш турганлигига дуч келдик. Айрим жойларда эса билими саёз ҳуқуқшунослар ўтирган бўлиб, кўпинча улар хизмат доирасига кирмайдиган вазифаларга жалб этилган. Мазкур кемтикларни тўлдириш мақсадида, Республика юристлар малакасини ошириш марказида шартномалар билан боғлиқ иш юритувчи ҳуқуқшунослар ўқув гуруҳларини ташкил этдик. Бундай қисқа муддатли ўқув курслари деярли барча вилоятларда ҳам ташкил этилди. Шартномавий муносабатларни йўлга қўйиш учун хўжаликларга тўлов асосида ишловчи фахрий ҳуқуқшунослар, адвокатлар, истефодаги тажрибали юристларни жалб этдик.

Ўтган бир ой ичида вакилларимиз қарийб беш мингга яқин хўжалик ва корхоналарда шартнома интизомига оид аҳволни “чиғириқ”дан ўтказди. Тузилган 211 мингга яқин шартнома ўрганиб чиқилди. Улар орасида 14 мингга яқини қонунга тўла ёки қисман хилоф тузилганлиги аниқланди. Фақат Тошкент вилояти хўжаликларида қарийб 140 миллион сўмлик 2,5 мингга яқин шартнома нотўғри тузилган бўлиб чиқди. Ходимларимиз ёрдамида мазкур шартномаларнинг 3 мингга яқини қонунга мос ҳолга келтирилиб, қайта тузилди, 18 та мансабдор шахс тегишли интизомий чоралар ва лавозимидан бўшатишигача бўлган жавобгарликка тортилди.

Қашқадарё вилоятида хўжаликлараро шартномаларнинг 146 таси ноҳуқуқий эканлиги аниқланиб, бекор қилинди. Республика бўйича 1997 йилда тузилган, аммо умуман ижро этилмаган 8 мингга яқин шартнома аниқланди. Шундан 1612 таси Бухоро, 528 таси Наманган вилоятига тўғри келди. Ҳозир бундай ҳолатларнинг илдизлари чуқур ўрганилмоқда. Етказилган зарарни ундириш, айбдорларга чора кўриш масаласи алоҳида кўриб чиқилмоқда. Ходимларимиз бугунгача 1217 шартнома бўйича 478 миллион сўмга яқин миқдорда талабнома киритишда, хўжалик судларига 186 миллион сўмлик 261 даъво аризалари қўзғатишда ёрдам бердилар.

“Зиявуддин толаси” акционерлик жамияти Пахтачи туманидаги бир қатор хўжаликларнинг 20 миллион сўм пулини тўламаётган экан. Ходимларимиз ёрдамида бу бебошликларга чек қўйила бошланди. Жамиятдан 18 миллион сўм ундирилиши ҳақида талабнома тайёрланди. Адлия идоралари аралашуви билан Қорақалпоғистон Республикасидаги қишлоқ хўжалиги кохоналари икки миллион сўмдан ортиқ, Сирдарё вилояти қишлоқ хўжалик корхоналари 2 миллион, Тошкент вилояти қишлоқ хўжалик корхоналари 12 миллион, Фарғона вилояти қишлоқ хўжалик корхоналари эса 16 миллион сўмлик қарзини ундириб олишга муваффақ бўлдилар.

— Сирожиддин Мирсафоевич, юқорида қайд этилган Фармонда айбдор мансабдор шахсларни аниқлаш ва жавобгарликка тортиш масаласи ҳам қўйилган...

— Мен ҳам айнан шу хусусда тўхталмоқчи эдим. Масаланинг бош моҳияти ҳам шундаки, мутасадди - “айбдор”ларда шартномавий муносабатлар ва интизом учун масъулият ҳисси уйғотилмас экан, ижобий натижаларга эришиш мушкул. Буни чуқур англаган ҳолда айбдорларга нисбатан кескин қонуний чоралар кўрилишини таъминламоқдамиз.

Масалан, ходимларимиз Фарғона вилоятида 1997 йил пахта ҳосили учун шартнома мажбуриятларини бажаришдан бўйин товлаб, 790 миллион сўм маблағни хўжаликларга тўламай келаётган “Пахтасаноатсотиш” бирлашмасига қарашли идоралардаги, 5 миллион сўмдан ошиқ пулни пиллакорларга тўламай келаётган “Кумуш тола” акционерлик жамиятига қарашли корхоналардаги айбдор шахсларни аниқлаб, уларни жавобгарликка тортилишини талаб қилиб, ушбу тармоқларнинг вилоят раҳбарлари А. Бўриев ва З. Икромов номига тегишли ҳужжат тақдим этдилар.

Текширувларимиз натижасида Й. Охунбобоев тумани “Пахтакор” жамоа хўжалиги раиси О. Исмоилов, Олтиариқ тумани “Нуробод” хўжалиги раиси М. Турсунов шартнома интизомини бузгани ва дебитор қарзлар ундирилишига тўсқинлик қилганлиги учун туман ҳокими томонидан қаттиқ жазоланди. Сўх тумани маҳсулот тайёрлаш сифати бўйича назоратчиси А.Ниёзов вазифасидан четлаштирилди. Бу мисоллар Фарғона вилоятидаги кўрилган чоралардан “томчи” холос.

Ёки Самарқанд вилояти, Ургут тумани маҳсулот тайёрлаш ва сифати бўйича назоратчиси М.Ғиёсов палапартиш тузилган шартномаларни ўнг-сўлига қарамасдан рўйхатга олаверган. У бу иши учун ходимларимиз тақдимномасига кўра ишдан бўшатилди. Тойлоқ тумани инспекторлари И.Ғуломов, Ҳ. Имомқулов ҳам интизомий жазога тортилдилар.

Қорақалпоғистонда шартнома интизомига масъулиятсизлик билан ёндашгани учун Чимбой тумани П.Сеитов номли хўжалик раҳбари П. Қурбонов, Нукус тумани “Дарсон” хўжалиги раиси А. Турманов, “Манғит” ширкатлар уюшмаси раиси Р. Ҳайдаров интизомий жавобгарликка тортилди. Шартномаларни рўйхатга олишда пала-партиш иш тутган ва назоратни унутган Беруний ва Элликқалъа тумани маҳсулот тайёрлаш ва сифати бўйича инспекция бошлиқлари К. Мавлонов, М. Бодиқовни жазога тортиш хусусида ходимларимиз тегишли ҳужжат киритдилар. Шартнома интизомини қўпол бузган Қандли тумани корхона раҳбари Е.Ешмуродов устидан жиноий иш қўзғатилиб, ҳозирда тергов олиб борилмоқда. Худди шундай аҳвол “Ўзмевасабзавотбанк”нинг Қорақалпоғистон бўлими собиқ бошқарувчиси М. Юсупов, Тахиатош ГРЭСи бўлим бошлиғи С. Есимуродовнинг ҳам бошига тушди. Айни пайтда хўжалик судлари томонидан 48 та жиноят иши қўзғатилиб, тергов органларига жўнатилган. Хуллас, бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Агар шартномаларга муносабат ўзгармас экан, талаб, сўров ва жавобгарлик ошиб бораверади.

— Шартномавий муносабатларда қонунбузарликнинг энг кўп учраётган кўринишлари ҳақида, мумкин бўлса, мисоллар орқали гапириб берсангиз.

— Гапимни мисоллар келтириш билан бошлай қолай. Қорақалпоғистон Республикаси, Шуманай туманидаги О.Кокозов номли жамоа хўжалиги 1997 йил декабрь ойидаёқ пахта заводлари билан шартномаларни тахт қилиб қўйган. Аммо хўжаликдаги пахта етиштирувчи оила, бригада, деҳқон-фермер каби ижарачилар билан ҳанузгача биророрта шартнома тузмаган. Ёки Амударё туманидаги “Зарбдор”, “Тўлқин” хўжаликлари сут ва гўшт етиштириш, тайёрлаш ва сотиш бўйича шартномасиз ишлаяпти.

Жиззах вилояти, Ғаллаорол тумани, Д. Йўлдошев номидаги хўжалик тайёрланиши режалаштирилган 132 тонна узум ва 184 тонна мевага контрактация шартномаси тузмаган, тузилган шартномаларда ҳам миқдор, сифат, нарх, етказиб бериш тартиби, мажбуриятлар ва шартлар хусусида лом-мим дейилмаган. Зарбдор туманидаги “Юксалиш” жамоа хўжалиги 1997 йилда номигагина имзоланган 41 шартнома билан “ишлаган” ҳолда, 1998 йил учун шартномалар тузиш ҳақида ҳали ўйлаб ҳам кўрмаган. Бундай ҳол бошқа вилоят ва туманларда ҳам кўплаб учрайди.

Аслида шартнома тузмасликнинг бир неча сабаблари бўлади. Бири — раҳбарларнинг беғамлиги бўлса, иккинчиси ғараз, шахсий манфаатни кўзлашдир. Бу тоифадагилар шартнома мажбурияти бўлмаса, маҳсулотини бозорга олиб чиқиб, ёки “чапга” нақдига пуллайди ва шу йўл билан “чўнтак қаппайтириш”ни ўйлайди.

Яна бир жиддий муаммо, бу шартномалар тузишда, баъзида ҳуқуқий онгсизлик, гоҳида лоқайдлик, ёхуд қасддан, олдиндан ишламайдиган шартномани расмийлаштириб қўйиш деб ўйлайман.

Мисол учун Элликқалъа тумани “Қирққизобод” хўжалиги тузган 84 шартноманинг бир қисмида раҳбар имзоси йўқ, қолганида имзо бору, муҳр йўқ. Мўйноқ ва Хўжайли туман хўжаликларида юзлаб шартномалар имзоланиб, муҳр босилган бўлса-да, уларни ким имзолагани номаълум ёки реквизитлар, маҳсулот миқдори, нархи, суммаси, ижро муддати, шартлари кўрсатилмаган.

“Қўнғиротпахтатоласи”, “Қўнғиротунзавод” корхоналари тузган шартномаларда сана, раҳбар имзоси йўқ.

Фориш тумани хўжаликларида тузилган ички ва ташқи 157 шартномада маҳсулот сифати, ассортименти, томонларга қўйиладиган мажбуриятлари кўрсатилмаган. Табиийки, бу ҳолда мазкур ҳужжатларни шартнома деб бўлмайди, юридик кучга эга эмас.

Жиззах тумани “Учтепапахтатозалаш” ҳиссадорлик жамияти томонидан тузилган 144 шартноманинг аксариятида пахта нави ҳам, тарафларнинг жавобгарлиги ҳам кўрсатилмаган. “Самарқанд” ҳудудий ишлаб чиқариш концерни ва “Самарқандгўштсутсавдо” корхоналарининг 214 шартномасидан 85 таси ана шундай чала ва ноқонуний тузилганлиги аниқланди. Худди шундай аҳвол “Самарқанддон” акционерлик жамияти, “Пахтасаноатсотиш”, “Тойлоққонсерва” заводи билан хўжаликлар ўртасида тузилган контрактация шартномаларида ҳам мавжуд. Ходимларимиз бу “нуқсон”ларни бартараф этдилар.

Баъзи шартномаларни кўриб ҳайратдан ёқа ушлайсан киши. Оҳангарон тумани, “Дўстлик” ширкат хўжалиги “Муқаддас” деҳқон-фермер хўжалиги раиси П.Хожанқоров билан 20 йил муддатга 20 гектар ер беришга ижара шартномаси тузган. Аммо тарафларга шарт ва мажбурият юклаш “ёддан чиққан”. Табиийки, бу шартнома зудлик билан бекор қилинди.

Ходимларимиз Наманган вилояти Тўрақўрғон тумани “Соҳилобод” ва “Бобур” номли хўжаликлар ўртасида фақат имзо қўйилган, мазмуни ноаниқ шартномага дуч келишди. Уни ҳатто имзолаган шахслар ҳам тушунтириб бериша олмади.

Юқоридагидек “типик” қонунбузарликлар, Когон туманидаги Амир Темур жамоа хўжалиги, Бахмал туманидаги “Шароб” ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамияти, Зарбдор туманидаги “Андижон”, Зомин туманидаги А.Тоиров номли, Зафаробод туманидаги Й. Охунбобоев номли ижара-ширкат бирлашмалари ва бошқа юзлаб хўжаликларда ҳам мавжудлиги аниқланди ва чоралар кўрилди. Ушбу ҳолатни энг томир отган қонунбузарлик деса бўлади.

Назаримда, шартномавий муносабатларда учинчи “тўғон” бу — ҳуқуқий саводсизлик ва ҳуқуқ маслаҳатчилари ишига эътиборсизликдир. Аксар хўжалик юритувчилар шартномавий муносабатларнинг оддий талабларини ҳам яхши англаб етмайди. Бухоро тумани О.Убайдов номидаги жамоа хўжалигида ҳуқуқ маслаҳатчиси лавозимида рус тили ўқитувчиси ишлаб турган ҳолга дуч келинди. Жиззах вилоятида ходимларимиз ёрдамида юзлаб шартномалар бекор қилиниб, қайта тузилди. Қўшимча 93 та шартнома тузишга ёрдам берилди, ўнлаб даъво аризалари хўжалик судларига юборилди. Фақат Тошкент вилояти хўжаликларида бизнинг аралашувимиз билан 300 га яқин шартнома ўзгартирилди ва қайта тузилди.

Навбатдаги қонунбузарлик — шартномалар шартлари бажарилмаётганлигидадир. Талаб эса битта: келишилган муддат ва миқдорда шартларни бажармадингми, марҳамат қилиб зарарни тўла! Ана шунда масъулият ҳисси бўлади. Қорақалпоғистонда шартномалар бажарилмаган ҳолда, дебиторлик қарзларини ундириш учун ҳаракат қилмаслик одат тусига кирган. Ходимларимиз аралашуви ва ёрдами билан 44 миллион сўмлик дебиторлик қарзларини ундириш бўйича 33 та даъво аризаси тайёрланиб, хўжалик судларига юборилди. Ҳозиргача улардан 20 тага яқини кўрилиб, 7 миллион сўм ундириб берилди. 91 миллион сўм ундириш учун 29 та талабнома “қайсар” корхоналарга жўнатилди.

Худди шундай аҳвол деярли барча вилоятларда учрайди. Масалан, Сирдарё вилоятида жами 370 миллион сўмлик 14 та шартнома қайта тузилди. Хўжалик судларига шартнома шартларини бажармаганларга нисбатан ўнлаб даъво аризалари тайёрлашда ёрдам кўрсатилди.

Самарқанд вилоятининг Қўшработ туманида шартномаларни бажармаслик ва зарарни ундириш учун чора кўрмаслик оддий ҳолга айланган. Ходимларимиз Қўшработда 126 та, Пахтачида 148 та, Иштихон тумани хўжаликларига 234 та шартнома тузишда амалий ёрдам кўрсатдилар, зарарни ундириш бўйича даъво аризалари ҳозирлашда кўмаклашилди.

Бухоро вилояти, “Сайёд” жамоа хўжалигида 15 та ички ижара шартномаларидан бирортаси ҳам бажарилмагани ҳолда чора кўриш ва зарарни ундириш имкони ҳам бўлмаган. Чунки шартномалар ноқонуний тузилган, тарафларнинг жавобгарлиги келишиб олинмаган. Вилоят бўйича 1997 йилда оилавий пудратчилар билан тузилган жами шартномаларнинг 66 фоизи, бригада пудратчилари билан тузилган шартномаларнинг 59 фоизи, деҳқон-фермерлар билан тузилган шартномаларнинг 18 фоизи бажарилмагани ҳолда, зарарни ундириш учун ҳаракат ҳам қилинмаган.

Жойларда шартномани масъулиятсизлик билан тузиш, уни текширмасдан рўйхатга олиш одат тусига кирган.

— Шартномавий муносабатларни давр талаблари даражасига етказиш учун яна қандай чоралар кўриш лозим, деб ҳисоблайсиз?

— Бу борада бир нарсани очиқ айтиш керак. Доимий равишда хўжалик юритувчи субъектлар учун шартномавий муносабатларни тартибга солишда ҳомийлик қилавериш билан иш битмайди. Бу улардаги масъулият ҳиссининг пасайишига олиб келади. Қолаверса, ўзимизга юклатилган муҳим ва масъулиятли вазифалар бор. Бугун деярли ярим ишимизни йиғиб қўйиб, хўжаликма-хўжалик юрибмиз. Тушунтириш ишлари, тарғибот, ўқув ва семинарлар, матбуотда бетиним чиқишлар билан шартномаларга оид ишларни бирмунча тартибга келтирдик.

Маълумки, Олий Мажлиснинг XI сессиясида “Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартнома-ҳуқуқий базаси тўғрисида”ги қонун лойиҳаси биринчи ўқишда қабул қилинди. Мазкур қонун шартномавий муносабатларни тузишдан тортиб ижросигача бўлган барча ҳолатларни тартибга солади. Унда ҳар кимнинг ўрни, вазифаси, масъулияти, ваколати, жавобгарлиги, ҳуқуқи тўла акс эттирилган. Мазкур қонун лойиҳаси жойларда муҳокама этилиб, кейинги сессияда қабул қилинса у ҳар бир хўжалик субъекти учун дастурил амал бўлмоғи лозим. Биз лойиҳа юзасидан ўз таклифларимизни бердик. Жумладан, лойиҳанинг 23-моддасида “Хўжалик юритувчи субъектларнинг шартномавий муносабатларини ҳуқуқий таъминлаш уларнинг юридик хизмати ёки шартнома асосида жалб қилинган адвокатлар томонидан амалга оширилади” дейилган. Бу ўта муҳим ҳолатдир. Демак, барча хўжалик юритувчи субъектларда юридик хизмат ёки ҳуқуқий маслаҳатчи иш ўрни бўлади ёки албатта шартнома асосида юрист-адвокат ишлайди. 24-моддага кўра, улар барча тур хўжалик шартномаларининг қонунийлигини текшириб боради, уларнинг имзосисиз шартнома тузилишига йўл қўйилмайди. Лойиҳада прокуратура, хўжалик судлари, бошқа раҳбар ва назорат қилувчи идоралар, жумладан, адлия идораларининг аниқ ваколат ва ҳуқуқлари белгилаб берилган. Ўйлайманки, ҳар ким қонунда белгиланган вазифасини бажаришда масъулият ҳис қилса, бу борадаги чалкашлик, бебурдликлар, лоқайдлик ва оворагарчиликларга чек қўйилади.

(ЎзА).

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

МАВЛУДА ПАРИЖГА БОРАДИ

Тарихдан яхши маълумки, бир аср муқаддам француз сайёҳи Мартен Машриқдан Мағрибга қайтаётиб, Фарғонада бироз вақт яшайди. Лекин тўсатдан дардга чалиниб, вафот этади. У шаҳардаги насронийлар қабристонига қўйилган.

Буюк сайёҳнинг тақдири Фарғона билан боғлиқлиги ҳамон давом этмоқда. Шаҳардаги француз тилига ихтисослаштирилган 3-мактаб жаҳонгашта сайёҳ номи билан аталмоқда. Шуниси қувончлики, мактаб ўқувчиларининг аксарият қисми республикамизнинг қатор олийгоҳларида француз тили бўйича ўқишларини давом эттиришяпти. Франциянинг мамлакатимиздаги элчихонаси ташаббуси билан мактаб ўқувчилари машҳур сайёҳнинг она юртида бўлиб, билимларини мустаҳкамлаб қайтишяпти. Фарғона давлат дорилфунуни талабаси Мавлудахон Каримова ўқувчилик йилларидаёқ олис Франциянинг жанубидаги По шаҳрига бориш шарафига муяссар бўлган эди. У мактабни битириб, дорилфунуннинг чет эл филологияси факультетига ўқишга кирди. У яқинда Франция элчихонаси томонидан ўтказилган «Биз Франция – 98 га борамиз» конкурсида ғолиб чиқди. Энди француз тилини мукаммал биладиган талаба Парижга бориб, у ерда ўтказиладиган футбол бўйича жаҳон чемпионатини кўришга муяссар бўлади.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЧОРВАДОРЛАР КЕНГАШДИЛАР

Чортоқ туманида чорва молларини ёзги яйловга чиқариш бўйича республикалараро семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Унда Тошкент, Жиззах, Сирдарё ҳамда Фарғона водийси вилоятлари, Қирғизистон Республикасининг Ўш, Жалолобод, Тожикистон Республикасининг Ленинобод вилоятларидан келган чорвадорлар, қишлоқ хўжалик мажмуи мутахассислари, ветеринария хизмати соҳаси ходимлари иштирок этдилар. Анжуманда чорва ҳайвонларини Қирғизистон яйловларига чиқариш, бу тадбирни уюшқоқлик ва ҳамжиҳатлик билан амалга ошириш масалалари муҳокама қилинди.

М. ҲОШИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОЛТИНСОЙГА ГАЗ КЕЛДИ

Олтинсой Сурхондарё вилоятининг бошқа туманларига нисбатан табиий газ трассасига яқин бўлса-да, бу ерда газлаштириш сустлиги Олий Мажлиснинг ўтган сессиясида жиддий танқид қилинган эди.

“Сурхондарёгаз” ишлаб чиқариш бошқармаси билан туман ҳокимлиги аҳолини табиий газ билан таъминлашнинг 2000 йилгача бўлган дастурини тайёрлашни ниҳоясига етказди. Унга мувофиқ 155 километрли газ қувури тортилади. Бу ишга хўжаликлар маблағларидан ташқари маҳаллий бюджетдан ҳам пул ажратилди.

Айни кунларда туман маркази, шунингдек, “Ширин”, “Хўжаипок”, Бобур номли, Улуғбек номли жамоа хўжаликларига газ қувурлари тортила бошлади. Ҳозиргача 4 миллион сўмлик иш бажарилди. Бу ишларни “Ўзбекгазқурилиш” 2-трестининг 9-участкаси ҳамда 13-машиналашган кўчма қурилиш ташкилоти бажармоқда. Шу йилнинг ўзидаёқ Олтинсойда 3500 оила табиий газдан баҳраманд бўлади.

Ч. ТЎХТАЕВ,
ЎзА мухбири.

ИШ БИЛГАНГА МИНГ ТАНГА

МЕҲНАТ ҲАҚҚИ НАҚД

– Муваффақиятта эришмоқчи бўлсангиз, энг аввало, ҳуқуқий саводингизни оширинг, - деб маслаҳат беради тадбиркорларга қорақалпоғистонлик фермер Рейимбой Йўлдошев.

Эрта баҳор кунлари Беруний туманидаги Улуғбек номли деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмасига йўлим тушиб, далаларни айландик. Хўжалик санациялаштирилган, янги раиснинг иш бошлаганига икки ойча бўлган экан.

Ёнма-ён чўзилган икки даладаги икки хил манзара диққатимни тортди. Бир текис суғориб қўйилгани Рейимбой Йўлдошевники, ўтган йилги ғўзапояси олинмагани уюшманики, – деб изоҳ берди раис.

Рейимбой ота 70 ларни қоралаб қолган бўлса ҳам, ҳали бардам. Ёзу қиш даладан чиқмайди, давраларда ҳеч кимга гап бермайди. Тадбиркорликка оид қонунларни сув қилиб ичган. Баъзи фермерлардек «у ерда ишим битмади, бу ерда ёрдам қилишмади», - деб эзмаланиб юрмайди. Чунки у битмайдиган ишни талаб қилмайди. Битадиганини кимдир пайсалга солмоқчи бўлса, ўша «чиновник»нинг бетига қонун билан «уради».

Ўтган йил 90 гектар майдонга пахта экиб, режадаги 225 тонна ўрнига 354 тонна ҳосил олишди. 7,5 миллион сўм даромад қилишди.

Ерлари ерлари билан туташган уюшма нуқул зарар кўриб, санациялаштирилса, тадбиркор миллионлаб даромад қилса — жуда қизиқишга арийдиган «сир», шундай эмасми?

– Ҳеч қандай сир-пири йўқ, – дейдилар ота. Тупроқни севиш керак. Далалар қор остида ётгандаям бир айланиб келаман. Тракторларимизни (фермернинг учта «Олтой», учта МТЗ, ва битта дон ўриш комбайни бор) кўз қорачиғидек асраймиз. Бешта ўғлимнинг ҳаммаси трактор ҳайдашни билади. Бухгалтерлик қилаётгани ҳам, агроном ўғлим ҳам тиғиз пайтда трактор рулига ўтиради.

Дарвоқе, ўтган йил ўғиллари отага трактор ҳайдашни «таъқиқлаб» қўйишди. Бўлмаса шунгача ота рулда, аёли Саодат опа сеялкада, чигит экишарди. Иккаласиям ёшлигида тракторчилик қилгани учунми, барибир тортар экан.

... Тўғри, ҳаммасига осонликча эришилгани йўқ. Ишни бошлаганларида, Рейимбой отанинг таъбири билан айтганда озгина «тормоз»лар бўлди. Уларнинг сабабчиси — гоҳо қайсидир консерватор раҳбар, гоҳо атрофдагилар. Хайрият, ҳозир ҳаммасидан ҳам ўзи каби оддий кишиларнинг тушуниб қолганига хурсанд. Хўш, ёнингдаги кимдир бойиса, бунинг нимаси ёмон? Терим мавсумида 150 ишчи ёллашди, ҳақи ҳар куни нақд. Мана, пахта ёғини ҳам бозорга олиб тушмадилар, арзон баҳода қўни-қўшниларга сотишди. Ҳозир уларнинг хусусий корхонасида ишлаш истагини билдириб, ариза ёзганлар жуда кўп.

Рейимбой отанинг корхонаси қаддини тиклаб олган. Ёрдамга муҳтож эмас, ўзлари бошқаларга ёрдам беришади. Кимдир техника сўраб келади, кимдир уруғлик. Бу йил таваллудининг 1025 йиллиги нишонланадиган юртдошимиз Абу Райҳон Берунийнинг улкан маъракасидан четда қолмайлик, деб, яқинда «Беруний авлодлари» жамғармасига 120 минг сўм пул ўтказишди. Турмушлари ҳам даромадга яраша. Ўтган йил иккита катта ўғилга уй қуришди, гаражда бир неча енгил машина, япон телевизорлари, параболик антенна... «Меҳнат билан бойийман деган одамга барча шароитларни яратиб қўйган юртбошимизга минг раҳмат» — Рейимбой ота бугунги тўкин турмушларининг энг асосий омилини шундай баён этади.

... Ҳозир Рейимбой Йўлдошев ва унинг кичик корхонаси аъзолари учун жуда тиғиз вақт. Фақат экин мавсуми бўлгани учун эмас. Дала ишлари ўз йўлига — техника тахт, ҳамма қиладиган ишини билади. Гап шундаки, ота ва унинг ўғиллари етиштирилажак ҳосиллари учун харидор излашяпти. Яқинда Хоразм вилоятидаги битта шакар заводининг вакили қанд лавлаги етиштириб беришни сўраб келди. Ота ҳисоблаб кўрса, даромад чакки бўлмайди. Улар таклиф қилган шартномани ўқиди-ю, «Харидор ҳосилни ўз транспорти билан ташиб кетади» деган бандга озгина қўшимча киритди: «Агар маҳсулот сотувчи транспорти билан етказиб берилса, харидор транспорт харажатини тўлайди». Ким билади, дейсиз, мавсум пайтида завод деҳқонларнинг ҳосилини ташиб олишга улгурадими? Улгуролмаса, харидор қачон олиб кетади, деб ҳосилни далада қўймайдику, ахир?!

Ана шунақа. Рейимбой отанинг, муваффақият гарови — меҳнатдан ҳам олдин ҳуқуқий саводхонлик, деган гапини баҳс талаб деб кўринг-чи.

Шарофат ЙЎЛДОШЕВА.

Тадбиркорлик – давр талаби. Бугун кечагидан, эртага бугунгидан-да яхшироқ яшашга интилган инсон кам бўлмайди. Буни теран англаган Бўстонлиқ тумани ишбилармонлари ҳар жабҳада эртани кўзлаб иш юритмоқдалар.

«Санобар» фирмаси раҳбари Феруза Шамсиева ана шундай тадбиркорлардан. Ферузахон нафақат ўзи, балки ҳамқишлоқларининг ҳам оғирини енгил қилишга интилади. Ўз устида мунтазам ишлайди, изланади. Эл назарига тушган тадбиркор аёл яқинда яна бир хайрли ишга қўл урди. У фирма қошида бичиш-тикиш цехи очиб, ўн нафар аёлни иш билан таъминлади.

СУРАТДА: тадбиркор Феруза Шамсиева.
Т. КАРИМОВ олган сурат.

СУД БОШЛАНДИ

ДИННИ НИҚОБ ҚИЛГАНЛАР

Мустақил республикамиз халқи хоҳиш-иродасига, давлатимиз сиёсатига қарши олиб борилган террористик ҳаракатлар фош этилди. Наманган вилоятида қўлга олинган диндор ниқобидаги жиноий гуруҳнинг айрим раҳномалари ва унинг аъзолари устидан олиб борилган тергов ишлари ниҳоясига етди.

Куни кеча Наманган шаҳрида ана шу жиноий уюшма аъзолари Вали Эгамбердиев, Мухтор Маннонов, Абдулло Шаҳобиддинов ва Жобир Шаҳобиддиновлар устидан очиқ суд бошланди.

Бу жиноятчилар энди ўз қилмишларига яраша жазо олишлари шубҳасиз. Зеро, ҳар ким экканини ўради.

А. МАДАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲУҚУҚШУНОС МИНБАРИ

КОНТРАКТАЦИЯ ШАРТНОМАСИ

Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида жамиятда ижтимоий-иқтисодий муносабатларни тартибга солиш асосан шартнома орқали амалга оширилади.

1997 йил 27 январда қабул қилинган «Республика қишлоқ хўжалигида ислоҳотларнинг бориши ва 1997 йилдаги асосий вазифалар тўғрисида»ги Вазирлар Маҳкамасининг қарорида «Қишлоқда амалга оширилаётган ислоҳотлар кўлами ҳозирги давр талабига жавоб бермаётганлиги ва суст бораётганлиги» таъкидланиб, бунга асосий сабаблардан бири сифатида «ислоҳотлар борасида қабул қилинган ҳуқуқий ва меъёрий ҳужжатларнинг қишлоқ жойларида етарли татбиқ этилмаётганлиги» алоҳида кўрсатиб ўтилган эди.

Республика прокуратураси ҳузуридаги Қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурор-тергов ходимлари малакасини ошириш марказида туман прокурорларидан бир гуруҳи билан махсус дастур асосида қишлоқ хўжалигига доир қонунлар, Президентнинг фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини ўрганиб, ҳамма жойда уларнинг ижросини аниқ ва бир хилда амалга оширилишини текшириш услублари билан танишдилар.

Тингловчиларнинг асосий эътибори Президентнинг 1997 йил 11 мартдаги «Қишлоқ хўжалигида ҳисоб-китоблар тизимини такомиллаштиришга оид туб чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонининг жойларда ижросини текширишга қаратилди.

Прокуратура органлари томонидан ўтказилган текширишлардан маълум бўлишича, ушбу Фармон мутасадди вазирликлар ва идоралар томонидан етарли даражада бажарилмаган.

Аввало, шуни таъкидлаш керакки, шартномаларнинг намунавий шакллари йилнинг охирига бориб хўжаликларга тавсия қилинган. Бу шартномалар қонунийлигини текширган биргина Хоразм вилоятининг Янгиариқ туман прокурори 154 тасига протест келтирган.

Шартноманинг намунавий шакли, асосан, 1994 йил 29 августдаги 438-сонли Вазирлар Маҳкамаси қарори билан тасдиқланган «Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари контрактация шартномалари тузиш ва бажариш тартиби тўғрисида Низом»га асосланган бўлиб, бу Низомнинг кўп бандлари амалдаги Фуқаролик кодекси қоидаларига тўғри келмайди. У эски маъмурий-«қўмондон»лик қоидалари асосида тузилган бўлиб, унда шартномани бажармаганлик учун моддий жавобгарлик белгиланмаган. Натижада хўжалик судларида дебитор қарзларини ундиришда қийинчилик туғдиради. Аввало, Низомни янги Фуқаролик кодекси асосида қайтадан кўриб чиқиб, унга асосан шартномаларнинг намунавий шаклини ишлаб чиқиш ушбу Фармонни бажаришда биринчи қадам бўларди.

Фуқаролик кодексида маҳсулот тайёрлашнинг, асосан, икки тури белгиланган — давлат контракти асосида давлат эҳтиёжи учун маҳсулот етказиб бериш шартномалари (457—464-моддалар) ва контрактация шартномалари (465—467-моддалар).

Маҳсулот тайёрлаш тартибининг икки турга бўлиниши, биринчидан, давлат манфаатини ҳисобга олиб, унинг эҳтиёжини таъминлаш мақсадида қилинса, иккинчидан, деҳқон- фермер хўжаликларининг ўз эҳтиёжларини қондириш мақсадида давлат буюртмасидан ортиқча маҳсулотни етиштириш ва уни келишилган нархда ўз ихтиёри билан хоҳлаган харидорга сотиш имкониятини яратади. Бу ҳам деҳқон учун, ҳам давлат учун манфаат келтиради.

Шартномаларнинг ҳар бирининг ўзига хос томонлари бўлиб, уларнинг бандлари бир-бирларини тўлдириб боради ва умумий мақсадни амалга оширишни таъминлайди.

Маҳсулот тайёрлашдаги ҳар йили ўзгариб турадиган талаб шартномаларнинг бандлари ва шартларини қонунда белгилаб қўйишга имконият бермайди. Шу сабабли ҳар бир тур маҳсулотни етиштириш, тайёрлаш, сотиш шартларини маълум даражада тартибга солувчи оммавий шартномаларни тузиш ва бажаришда тарафлар учун мажбурий бўлган қоидалар ҳукумат томонидан тасдиқланган Низом ва йўриқномаларда белгиланиб, намунавий шартномаларда ифодалаб қўйилиши мумкин.

Давлат ўз эҳтиёжи учун хўжаликларга берган буюртмасининг бажарилишини таъминлашга қаратилган хўжаликларни, фермерларни қизиқтирувчи ва унинг манфаатига ишловчи бир қатор имтиёз ва омилларни белгилаб ишга солади. Контракт шартномаси билан контрактация шартномасининг бир-биридан фарқи шундаки, контрактация шартномаси хўжаликнинг ташаббуси билан, давлат буюртмасидан ошиқча етиштирилган маҳсулотларни сотиш учун тузилади ва унда маҳсулотнинг харид нархи келишилган ҳолда белгиланади. Давлат контракти бўйича тузилган шартномада эса, давлат ваколат берган тайёрловчи ташкилот томонидан хўжаликлар билан белгиланган миқдорда ва харид нархида амалга оширилади. Маҳсулотларнинг миқдори хўжаликлар ўртасида ер ва сув ресурсларини ҳисобга олган ҳолда, адолатли равишда буюртма асосида тақсимланади. Маҳсулот нархи эса дунё бозоридаги нарх-навони ҳисобга олиб белгиланади. Демак, хўжаликлар давлат контрактидан ортиқча қандай маҳсулотлар ва қанча етиштиришни, кимларга ва қайси нархда сотиш масалаларини мустақил ўзлари ҳал қилишлари керак.

«Давлат контракти, — дейилади ФКнинг 459-моддасида, — давлат буюртмачисининг маҳсулот етказиб берувчи қабул қилган давлат эҳтиёжлари учун товарлар етказиб бериш буюртмаси асосида тузилади. Берган буюртмаси маҳсулот етказиб берувчи томонидан қабул қилинган давлат буюртмачиси учун давлат контракти тузиш шарт ҳисобланади. Худди шунингдек, хўжалик ҳам давлат буюртмасига асосан шартнома тузишга мажбур.

Мажбурий тараф контракт тузишдан бош тортса, иккинчи тараф давлат контрактини тузиш учун суд орқали мажбур этилиши мумкин».

Рустам МУҲАМЕДОВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист, Қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурор-тергов ходимлари малакасини ошириш маркази кафедра мудири, доцент.

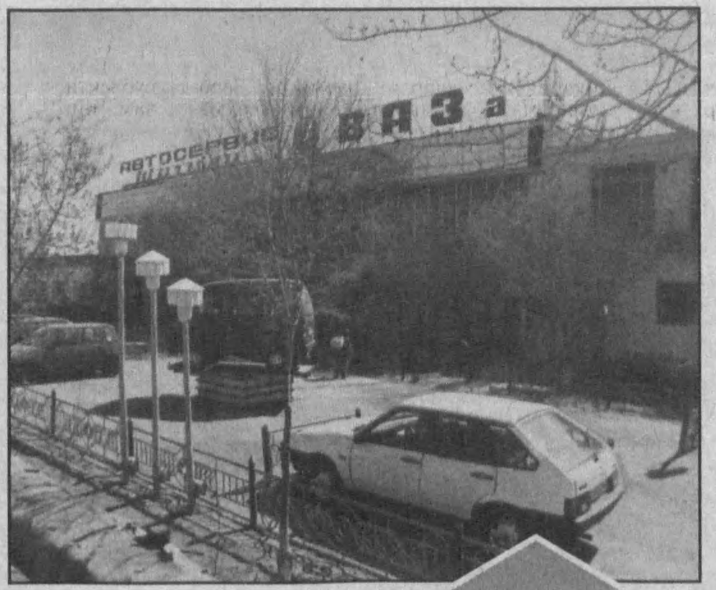

Нукусдаги «Арал-Лада» корхонаси ўз фаолият доирасини кенгайтиради. Энди бу ерда ВАЗ автомобиллари билан бирга мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган машиналарга ҳам хизмат кўрсатилади.

Суратларда: «Арал-Лада» ҳиссадорлик жамияти биноси; корхона цехида (чапда).

А. МУРАТОВ (ЎзА) олган суратлар.

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ

3 май — Полша Республикаси Миллий байрами — Конституция куни

ТАРАҚҚИЁТ ВА ИНТЕГРАЦИЯ ЙЎЛИДАН

3 май куни Полша халқи ўз Миллий байрами — Конституция кунини 207 марта нишонлайди. Ушбу байрам арафасида ЎзА мухбири Полша Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Богуслав Качинскига бир неча савол билан мурожаат қилди.

— Жаноб элчи, мамлакатингиз Асосий қонуни — Конституцияси учинчи асрга қадам қўйди. Унинг қабул қилиниш тарихи ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Конституциямиз Полша Сейми томонидан 1791 йил 3 май куни қабул қилинган. Биз унинг қадимийлиги, тажрибаси билан фахрланамиз. У Европада қабул қилинган биринчи Конституциядир.

Асосий Қонунимиз қабул қилинганидан кейин Полша сиёсий, иқтисодий ҳаётида қатор ислоҳотлар ўтказилган. Жумладан, мамлакат яхлитлигини мустаҳкамлаш йўлида армия тузилган. Бироқ, юртимиз бир неча бор қўшни йирик давлатлар томонидан истило қилинди. Шундай бўлса-да, Конституциямиз ўз мазмун ва моҳиятини сақлаб қолди.

1997 йил 17 октябрь куни эса умуммиллий референдум ўтказилиб, мамлакатимизнинг янги Конституцияси кучга киритилди.

— Полшанинг бугунги ҳаёти ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз...

— Полша Шарқий Европа мамлакатлари орасида биринчилардан бўлиб иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишга киришган давлатдир. 1989 йил сентябрда ташкил топган Лешек Балцерович раҳбарлигидаги ҳукумат вакиллари сиёсий ва иқтисодий йўналишларни бутунлай ислоҳ қилишни бош вазифа сифатида белгилади.

Айни пайтда бозор иқтисодиёти Полша халқ хўжалигининг барча жабҳаларини қамраб олган. Мамлакатда маҳаллий ва хорижий тадбиркорлар учун қулай шарт-шароитлар яратилган. Ҳозирги кунда Полшада 2 миллиондан зиёд хусусий корхона фаолият кўрсатаяпти. Улардан 200 мингтаси халқаро миқёсда фаолият юритмоқда. Хорижликлар томонидан 1997 йилда мамлакатимизга киритилган сармоя 7 миллиард АҚШ долларини ташкил этди. Кейинги беш йил мобайнида мамлакат ялпи миллий маҳсулоти кўрсаткичларининг барқарор ўсиши сақланмоқда. Жумладан, ўтган йили саноат соҳасида ишлаб чиқариш 1996 йилга нисбатан 11 фоиздан ошди.

Мамлакатимизда сайёҳлик ҳам яхши ривож топган. Сайёҳларнинг ватанимизга бўлган қизиқиши бежиз эмас. Юртимизда Болтиқ денгизи бўйидаги дам олиш масканлари, Полша ва Европа меъморлиги ҳамда маданиятидан ҳикоя қилувчи ноёб ёдгорликлар, табиат инъомларига бой қўриқхоналар талайгина. Сайёҳлик 1997 йили 9 миллиард АҚШ доллари миқдорида даромад келтирди.

Полша халқаро сиёсат майдонида ҳам фаол иштирок этмоқда. Мамлакатимиз 1994 йили НАТОнинг "Тинчлик йўлида ҳамкорлик" дастурига аъзо бўлди. Шимолий Атлантика алянсига қўшилиш тўғрисидаги музокаралар жараёни ҳам ниҳоялаб бормоқда. Шунингдек, Европа Иттифоқига аъзо бўлиш йўлидаги музокаралар ҳам муваффақиятли давом этаётир.

— Ўзбекистон билан Полша ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқалар ҳақида нима дея оласиз?

— Полша 1991 йил 27 декабрда Ўзбекистон мустақиллигини эътироф этди. Икки мамлакат ўртасида дипломатия муносабатлари 1992 йил 19 март куни ўрнатилган. Шу вақтдан бошлаб ўзаро савдо-иқтисодий ҳамкорлик алоқалари мунтазам кенгайиб бораётир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 1995 йил 11-12 январь кунлари Полшага буюрган расмий ташрифи иқтисодий ҳамкорлигимиз ривожига катта туртки бўлди. Ушбу ташриф асносида Ўзбекистон билан Полша ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома, ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг янги қирраларини очиб берувчи бошқа муҳим ҳужжатлар имзоланди. Улар орасидан консуллик конвенцияси, икки ёқлама солиқ солмаслик, сармояларни ўзаро рағбатлантириш ва ҳимоялаш, маданий ва илмий ҳамкорлик ҳамда Тошкент—Варшава ҳаво йўли алоқасини очиш тўғрисидаги битимлар жой олган.

Шуни мамнуният билан таъкидлашни истардимки, уларнинг барчаси кутилган натижаларни бераётир. Икки мамлакат ўртасида ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 1993-1994 йилларда 30 миллион АҚШ долларини ташкил этган бўлса, 1997 йилга келиб бу кўрсаткич 180 миллионга етди. Полша Ўзбекистоннинг савдо-иқтисодий ҳамкорлари қаторида саккизинчи ўринда туради.

Иқтисодий ҳамкорлигимиз равнақига қўшма корхоналарнинг қўшаётган ҳиссаси каттадир. Айни пайтда мамлакатингизда "Натал Гўзал", "Тонг-Эсо", "Комел", "Токра, "Коинко Корпорейшн", "Атрако", "Диёр", "Бавипол" сингари кўплаб Ўзбекистон—Полша қўшма корхоналари фаолият кўрсатмоқда. Улар воситачилик, маркетинг ва реклама хизмати, турли халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Бундан ташқари, Полшанинг қурилиш ишлари билан шуғулланувчи "Будимекс", дори-дармон ва пардоз маҳсулотларини ишлаб чиқарувчи "Циэх", "Ролимпекс", "Бавелна Дольносленка", "Полимпекс Цекоп" қаби бир неча компания ва фирмалари Ўзбекистонда ўз ваколатхонасига эга.

Мамлакатларимиз ўртасида маданий алоқалар ҳам кенг йўлга қўйилган. Яқинда ташкил этилган "Ўзбекистон—Полша" дўстлик жамияти фикримнинг исботи бўла олади. У икки халқ ўртасидаги маданий-маърифий алоқаларни мустаҳкамлаш билан бирга, дўстлик ришталаримиз чуқур илдиз отишига ҳам хизмат қилади.

Суҳбатдош: Алишер ҲАСАНОВ.

ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАДИ

БОГОТА. Колумбия пойтахтида Америка қитъаси давлатлари ташкилотининг (АДТ) 50 йиллиги нишонланди. Тантанада Лотин Америкаси давлатлари ташқи ишлар вазирлари ҳамда таниқли сиёсий арбоблар иштирок этди.

35 давлатни ўз сафига бирлаштирган мазкур ташкилотни тузиш ҳақидаги ҳужжат 1948 йилнинг 30 апрелида, Америка давлатларининг биринчи конференциясида имзоланган эди. Мазкур ташкилотнинг ўз олдига қўйган асосий мақсади Америка қитъаси давлатларининг сиёсий ва иқтисодий интеграциялашув жараёнини кучайтиришдан иборат.

ВАТАНЛАРИГА ҚАЙТАРИЛДИ

БОНН. Бовария маъмурияти косоволик албан қочқинларининг навбатдаги гуруҳини ватанига қайтарди. Ҳуқуқ-тартибот органлари вакилининг маълум қилишича, 96 нафар қочқинга сиёсий бошпана берилмаган ва улар Мюнхен аэропортидан ватанига жўнатилган.

Баъзи бир сиёсий гуруҳлар Югославияда барқарорлик ўрнатилгунга қадар косоволик қочқинларни мамлакатдан чиқариб юбормасликни талаб қилаётган бўлса-да, Бовария маъмурияти қочқинларнинг қолганини ҳам ватанига қайтаришни давом эттиражагини маълум қилди.

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

СИДНЕЙ. Бугенвил оролида Попуа — Янги Гвинея ҳукумати билан айирмачилар ўртасида қарийб 10 йилдан буён давом этаётган урушни тўхтатиш борасида битим имзоланди. Битимни имзолашда қўшни давлатлар ташқи ишлар вазирлари ҳам иштирок этди. Бугенвилдаги можаро 1989 йилда Пангундаги конларга хўжайинлик қилаётган австралияликларга қарши маҳаллий заминдорларнинг норозиликларидан бошланган эди. Кўп ўтмай бу норозилик Попуа — Янги Гвинея ҳукумати қўшинлари билан очиқчасига кураш тусини олди. Ўтган давр мобайнида мазкур можаро туфайли 15 мингга яқин киши ҳалок бўлган.

ЎзА ва хориж матбуоти хабарлари асосида тайёрланди.

ТОВЛАМАЧИ ҚЎЛГА ТУШДИ

ВЕНА. Англияда истиқомат қилаётган мисрлик миллиардер Муҳаммад ал-Файеддан товламачилик йўли билан пул ундирмоқчи бўлган амеракилик 67 ёшли Л. Освальд исмли шахс Австрия пойтахтида ҳибсга олинди. У Муҳаммад ал-Файедга 10 миллион фунт стерлинг эвазига ўғли Доди билан малика Диананинг фожиаси қасддан уюштирилган, деб гувоҳлик беришини айтган.

Ал-Файеднинг товламачи билан алоқаси бундан бир неча ҳафта аввал Америкада бошланган эди. Мисрлик миллиардер Л. Освальд тақдим этган ҳужжатларга қизиқиб, уни Венага таклиф қилган ва бу ҳақда Федерал қидирув бюросига хабар берган.

Л. Освальд келтирган ҳужжатлар текшириб кўрилганда, уларнинг барчаси қалбаки экани маълум бўлди.

СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН

АЁЛЛАР ОМОН БЎЛСА...

Эркакларнинг иши бешлигига Қашқадарё вилояти, Ғузор тумани марказий шифохонасининг бош шифокори Чори Пардаев чин дилдан ишонади

— Тўғри, — дея ушбу фикрни яна бир бор эътироф этади Чори ака, —севимли шоиримиз Абдулла Орипов ҳам «Уйда тинчи бўлсин аввал йигитнинг» деб бежиз ёзмаган, ахир. Аёли соғ-саломат ва ақлли бўлса, эркакнинг бахти шу. Турмуш ўртоғим Фотимахон 30 йилдирки, қишлоқ врачлик амбулаториясида шифокор бўлиб ишлайди. Касби тақозосига кўра ишхонада кўп вақт қолиб кетишини биламан. Лекин дарвоза хатлаб ҳовлига киришим билан кўзимга кўринмаса, ўғил-қизим ёхуд келинларимдан дарҳол онангиз қани деб сўрайман. Аёли бор хонадон мустаҳкам қўрғон. Хуллас, улар бола-чақа учун ҳам, биз эркаклар учун ҳам қайғуриб, фидойилик билан яшайдиган, эъзоз-эътиборга, қадр-қимматга лойиқ муҳтарамалардир.

Энди бевосита шифокор сифатида гапирадиган бўлсам, аёлнинг соғлом бўлиши оила, жамият учун кони фойда. Чунки соғлом онадан соғлом фарзанд туғилади. Бу эса ўз навбатида, жамиятнинг соғлом ва фаровон бўлишини таъминлайди. Шунинг учун ҳам шифохонамизда аёл соғлигини сақлашга алоҳида диққат-эътибор берилади. Ту-

мандаги 141 минг аҳолининг 31 минги балоғат ёшидаги аёллардир. Улар учун барча қулайликлар бор. Туғруққа тайёрлаш, реабилитация (тиклаш) бўлимларидан иборат туғруқ мажмуаси ишлаб турибди. Олис ва чекка қишлоқларга эса белгиланган тартибда кўчма бригадалар юборамиз.

Аёллар ҳомиладорлигининг дастлабки кунларидан бошлаб тиббий назорат остида бўладилар. Анемия (камқонлик) касаллиги борлари туғишдан 2-3 ҳафта олдин туғруққа тайёрлаш бўлимига ётқизилиб даволанади. Дори-дармонлар етарли ва бепул. Сабаби, шифохонамизга 65 фоиз дори-дармонлар давлат томонидан берилади, қолган 15-20 фоизини ўзимиз тайёрлаймиз.

Кези келганда, 750 қатновга мўлжалланган поликлиникамиз ҳақида ҳам айтиб ўтмоқчиман. Бу ерда бавосил, грижа касалликлари жарроҳлик йўли билан даволанади. Беморлар учун қулайлиги шуки, улар кундузи ётиб даволаниб, кечқурун уйларига қайтишлари мумкин. Поликлиникага республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан бепул берилган «Медикор» рентген ва «Энтр сканнер» ультратовуш аппаратлари касалликни даволашдан кўра, унинг олдини олиш афзал эканлигини исботламоқда. Натижада касалхонага келувчилар сони кескин камайди.

Шу йилнинг март ойида туман аҳолисини ёппасига тиббий кўрикдан ўтказдик. Мақсадимиз ҳар бир одамни соғлом кўрмоқдир. Чунки соғлом инсон, аввало, соғлом фикрлайди. Кайфияти яхши бўлади. Хаёлини бир жойга жамлаб, иштиёқ билан меҳнат қилади.

Сўзимни аёллардан бошлагандим. Сўнггида яна улар хусусида тўхталсам. Оила йили уларга бахт-иқбол келтирсин, сиҳат-саломатликлари мустаҳкам бўлсин. Фарзандларни ўз ота-онасидан қўймасин. Аёллар омон бўлса, бизнинг ишимиз доимо беш, тилимиз бийрон, қадамимиз шаҳдам...

«Халқ сўзи» мухбири Г. ЙЎЛДОШЕВА ёзиб олди.

«Асака» банкнинг дадил одимлари

Икки йиллик қисқа муддат ичида "Асака" банки тўла шаклланди ва Ўзбекистон Республикасининг энг йирик ва ишончли тижорат банклари қаторидан жой олди. Унинг 1997 йилдаги фаолияти натижалари бунга далил бўла олади. Ўтган бир йил ичида банк кўрсаткичларининг миқдори сезиларли даражада кўтарилди ва фаолият сифати бирмунча яхшиланди: банкнинг хизмат кўрсатиш доираси кенгайди, мижозлар сони икки баравардан ошди, моддий техник базаси асбоб-ускуналар билан қайта жиҳозланди, юқори сифатли молиявий хизмат кўрсатишни амалга оширувчи замонавий телекоммуникация ва ахборотлаштириш тизими йўлга қўйилди (ҳозирги вақтда "ABRAXSYS" Интеграцион Банк Тизимини жорий этиш ишлари тугатилди).

Илғор, ўсувчан ва мутаносиб ривожлантириш концепцияларига амал қилган ҳолда, банк ўз фаолияти кўрсаткичларини энг юқори даражага кўтарди. Бир йилда унинг активлари 37 фоизга, умумий даромадлари (сўмда ҳисобланганда) 2,9 мартага, олинган соф фойда миқдори эса - 24 фоизга ошди.

"KPMG" Халқаро аудиторлик фирмаси "Асака" банкининг банк хизмати бозоридаги 1997 йил 31 декабрь ҳолатига кўра фаолиятининг, молиявий аҳволининг аудиторлик текширувларини ўтказиши натижасида банкнинг баланси, даромад ва зарарлари, акционерлик капитали ва пул маблағларининг ҳаракати ҳақидаги ҳисоботлари Халқаро аудит андозаларига мувофиқ равишда олиб борилишини тасдиқлади.

1997 йил "Асака" банки фаолияти натижаларини ва бухгалтерия ҳисобини Халқаро андозалар бўйича текширувдан ўтказиш хусусиятлари тўғрисида "KPMG" аудит компаниясининг Бош вакили, партнер Кви Янг Ли хоним билан суҳбат ўтказилди.

- Халқаро андозалар бўйича аудит текширувини ўтказишга Ўзбекистон банкларининг, шу жумладан, "Асака" банкининг тайёрлигини Сиз қандай баҳолайсиз ?

- "KPMG" фирмаси Ўзбекистонда икки йилдан ортиқ ишлаб келмоқда, лекин биз Ўзбекистондаги банкларга аудиторлик хизматларини 1997 йилдан кўрсата бошладик. Банклар, турли сабабларга кўра, Халқаро андозалар бўйича текширувларнинг ўтказилишига тайёр эмас. Шунинг учун биз баъзида маҳаллий андозалар бўйича тузилган ҳисоботларни Халқаро андозаларга мослаштириш билан чегараландик. "Асака" банкига келганда эса, биз 1996 йилдаги молиявий ҳисоботларни аудит текширувларидан ўтказмаган бўлсак-да, 1997 йилда олиб борилган ишлар тажрибаси шуни кўрсатдики, банк ташкил топган вақтдан бошлаб раҳбарият жиддий ички назорат тизимини, бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи ишларини ташкил этиш сиёсатини жуда қаттиққўллик билан ўз зиммасига олган, бу эса аудит текширувини ўтказишни бир мунча енгиллаштирди. 1997 йилнинг март ойида Ўзбекистоннинг тижорат банклари Халқаро андозаларга яқинлашган янги ҳисоб рақамларига ўтди. Бу жараён ҳамма банкларда текис амалга ошмади ва ҳозирги кунга қадар тўла ҳажмда бажарилмаган. Бу эса бухгалтерларнинг кўп йиллар давомида эски ҳисоб рақамларига амал қилишлари, Халқаро андозалар асосидаги бухгалтерия ҳисобининг (ХАБҲ) шу давргача Ўзбекистонда ўрнатилган эски қоидалардан тубдан фарқ қилувчи баъзи бир негизларини тушуниб етмасликлари ҳамда баъзи банк ходимларининг билим даражасининг пастлиги билан боғлиқдир. "Асака" банкига келганда эса, унинг ходимларининг билим даражалари юқори эканлигини алоҳида кўрсатиб ўтиш лозим. Банк ходимларининг асосини ёшлар ташкил қилади, айнан уларнинг тажрибали банкирлар билан ҳамкорликда банк соҳасидаги янгиликларни тезда ўзлаштириши ва амалга ошира олиши туфайли банк кўнгилдагидай натижалар билан ўзининг 2 йиллик фаолиятини яхши якунлади.

- Шу якун натижалари ҳақида батафсил сўзлаб берсангиз.

- 1997 йилга мўлжалланган режалар ва эришилган натижалар ҳусусида банк раҳбарияти батафсил гапириб бериши мумкин. ХАБҲ асосида молиявий ҳисоботни аудит текширувидан ўтказганимиз туфайли, бизнинг тасдиқлаган рақамларимиз, банк рақамларидан бир қанча фарқ қилиши мумкин. Шундай қилиб, ХАБҲ бўйича банкнинг активлари 282 млн. АҚШ долларини ташкил этади, 1997 йилда олинган соф фойда, даромадга солиқ тўлангандан сўнг 3,8 млн. АҚШ долларини ташкил этди. 1997 йил 31 декабрь ҳолатига кўра мижозларга берилган кредитларнинг ҳажми 115 млн. АҚШ долларини, бошқа банкларда жойлаштирилиши эса 53 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Айнан шу активлар 1997 йилда банк учун фойданинг асосий манбаи бўлди. "Асака" банки қимматли қоғозлар бозорида ўтказиладиган операцияларнинг фаол иштирокчисидир, операциялар орқали банк 3,9 млн. АҚШ доллари миқдорида соф даромад олди. 1997 йил давомида мижозларнинг ҳисоб рақамлари бир мунча ошганлиги ва давлат кредитларининг қисқаргани ҳисобига пассивлар таркиби ўзгарди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, банк жуда яхши сармояга эга, унинг акциядорлик капитали 152 млн. АҚШ долларини ташкил этади. Унинг асосий харажатларининг бўлимлари—бу операцион харажатлар ва заҳираларни ташкил этиш бўйича харажатлардир. Банкнинг кредит портфели асосан сифатли кредитлар, яъни ҳукумат кафолатлари ёки гаров таъминоти воситасида юзага келтирилишига қарамасдан, банк мижозлари кредити ва уларнинг банкларда жойлаштирилиши мобайнида эҳтимол тутилган зарарларни қоплаш бўйича ўз умумий заҳирасини ташкил этди. Банк операцияларининг асосий қисми автомобиль қурилиши тармоғида йиғилиб қолганлигини алоҳида кўрсатиб ўтиш лозимки, бу банкнинг мазкур соҳага қарам бўлишига олиб келади. Биз бу борада банк раҳбариятига турли мижозлар таркибини ҳар томонлама жалб этишни маслаҳат берамиз.

Умуман шуни таъкидлаш лозимки, банкнинг молиявий ҳолатини унинг алоҳида рақамларидан эмас, балки банкнинг молиявий барқарорлиги ва унинг тараққий этиши имкониятлари бир мунча юқори эканлиги тўғрисидаги умумий молиявий ҳисоботи кўрсаткичларидан ҳам баҳолаш мумкин. Биз банкнинг 1997 йил 31 декабрь ҳолатига кўра балансини, шунга тегишли даромад ва зарарлар, акциядорлик капитали ҳамда пул маблағлари ҳаракати тўғрисидаги ҳисоботини тасдиқладик. Банкнинг молиявий ҳолати тўғрисидаги батафсил маълумотлар билан қизиққан шериклар ва мижозлар аудит хулосасини олиш ҳақида банкка мурожаат этишлари мумкин.

ҲАМКАСБЛАРИМИЗ

ХОЛИС ВА САМИМИЙ

Ўзинг қандайдир даражада яқиндан биладиган, яхши кўрадиган ва ҳурмат қиладиган одаминг ҳақида гапириш, ёзиш кишига ўзгача масъулият юклар экан; ёзганларингда у инсон тўғрисидаги энг муҳим, энг самимий фикрларинг айтилмай қолиб кетаётгандек туюлаверар экан. Бизда ҳам биримизнинг шогирдимиз, иккинчимизнинг эса, дўстимиз бўлган синчков адабиётшунос, таниқли журналист ва таржимон Михли Сафаровнинг салкам қирқ йиллик ижодий фаолияти борасида икки оғиз сўз айтиш асносида шундай ҳолат юз берди. Қайта-қайта фикрлашдик. Михли, энг аввало, яхши инсон — ҳалол, камтар-камсуқум, холис, ишонсанг — панд бериб кетмайдиган, заҳматкаш одам. Бу ҳақда уни билганларнинг фикри якдил.

У олис Қашқадарёнинг Яккабоғ туманидаги Ғуржоб қишлоғида туғилган. ТошДУнинг филология факультетини битирган. Нашриётларда, «Ўзбекистон маданияти», «Совет Ўзбекистони», «Тошкент ҳафтаномаси» газеталари ҳамда «Санъат», «Гулистон» журналларида турли вазифаларда ишлаган. Аспирантурада ўқиган. Айни пайтда «Халқ сўзи» газетасида бўлим мудири бўлиб ишламоқда.

Михли Сафаров 60-йилларнинг ўрталаридан бошлаб матбуотда адабий-танқидий мақолалари билан қатнашиб келади. Масалан, ўша йиллари «Шарқ юлдузи» журналида босилган «Сафарбар ёшлик» номли тадқиқот-мақола мунаққиднинг номини адабиёт мухлислари ўртасида машҳур қилди. Адабий танқидчилик юксалиш палласига кирган ўша давр учун ҳам ҳажман анчагина катта (икки босма табоқ) бу мақолада мунаққид 60-йиллар ёшлар шеъриятини теран кузатиб, муҳим, оҳори тўкилмаган фикрлар билдирганди. М. Сафаровнинг «Граждан — шеър» мақоласи ҳам кўпчилик шеърхонлар орасида фикр қўзғатганди. Ёш танқидчи 60—70-йилларни анча самарали ижод қилди. Ўқувчилар унинг фикрчан мақолаларини газета-журналлардан ахтариб ўқийдиган бўлдилар. Ҳатто у «Сафарбар ёшлик» мақоласидаги Абдулла Ориповнинг «Она тилим» шеъри таҳлили учун комфирқа таъқибига ҳам учраган эди.

1977 йили Михлининг «Дунё кирмоқдадир шоир қалбига» адабий-танқидий мақолалар китоби Ғ. Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилди. Китобга кирган мақолаларда 60—70-йиллар шеъриятининг Ҳусниддин Шарипов, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Рауф Парфи, Муҳаммад Али, Қамбар Ўтаев, Ҳалима Худойбердиева каби истеъдодли вакилларининг дадил ижодий изланишлари, шеърият тараққиётига қўшган ҳиссалари анча теран таҳлил қилинган. Мажмуадаги «Насримиз қалдирғочлари», «Адабий танқиднинг ёш кучлари» мақолаларида эса, уларнинг номларидан ҳам кўриниб турганидек, ёшлар прозаси ва танқидчилигидаги янгиликлар, ўзгаришлар қаламга олинган.

Мунаққид 1982 йили «Ҳамид Олимжон ва санъат» рисоласини нашр эттирди. Унда улкан шоир ижодининг ҳали етарли тадқиқ қилинмаган жиҳати — унинг санъат олами билан муносабати ёритилган.

Михли Сафаровнинг адабий танқидчилик фаолиятига доир мухтасар мулоҳазаларимизни якунлар эканмиз, унинг шеърият, наср ва танқидчиликка оид кўпгина фикрлари ҳозир ҳам ўз аҳамиятини сақлаб келаётганини таъкидламоқчимиз.

М. Сафаров айниқса 80—90-йиллар ўзбек публицистикаси ривожига муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Унинг публицистикасида ҳам қаламга олинган масаланинг илдизини, моҳиятини очишга интилиш кучли. Масалан, журналистнинг қўшиқчилик муаммоларига доир «Қўшиқ — давр садоси» («Ўзбекистон адабиёти ва санъати» ҳафтаномаси), очиқ музейларнинг аянчли аҳволига бағишланган «Жаҳолат» («Нафосат» журнали) мақолалари кўпчилик эътиборини тортди, публицистикамизда катта воқеа бўлди. М. Сафаровнинг бу мақолалари ўз вақтида тегишли ижодий уюшмалар, радиотелевидение комитети томонидан муҳокама этилиб, зарур хулосалар чиқарилди.

У — яхши таржимон. Михли Б. Полевойнинг «Нюренберг кундалиги», Л. Степашинанинг улуғ италян рассоми Леонардо да Винчи ҳаёти ва тақдирига бағишланган «Жаконданинг табассуми» повестини ўзбек тилига таржима қилган.

М. Сафаров кейинги йиллари тарихий публицистика соҳасида мазмунли тадқиқот- мақолалар ёзмоқда. Чунончи, унинг улуғ бобокалонимиз Амир Темур тақдирининг баҳсли масалаларини янгича нуқтаи назардан ёритувчи «Соҳибқирон ва биз», «Фаразларда ҳақиқат борми?» («ЎзАС», 1994) мақолалари тарихий далиллар асосида ёзилган етук асарлардир.

Таниқли журналист айни пайтда «Халқ сўзи»да фаолият кўрсатмоқда. Айтиш мумкинки, бу даргоҳда Михли Сафаровнинг публицистик ижоди янада очилиб кетди. «Халқ сўзи»да чиққан «Алломалар ватани» (1997, 16 октябрь), «Она тилим омон бўлсин!» (1997, 21 октябрь), «Мен учун Каъба — Туркистон» (1997, 19 ноябрь), «Соҳибқиронни англаш» (1998, 9 апрель), «Раҳбар фикрли бўлса...» (1998, 25 апрель) каби мақолалар фикримизга далил бўла олади. Уларда мустақиллик даврининг ғоят муҳим муаммолари тўғрисида асосли фикр юритилгандир.

Инсон умри — оқар дарё, дейдилар. Демак, ҳар бир инсон ҳаётда дарё каби ўзидан яшнаган боғ-роғлар, гулзорлар қолдириши керак. Қаламкашнинг эса боғ-роғи, гулзори — унинг халқ корига ярайдиган фикрчан сўзи, ёзган асарларидир. Биз ҳамкасбимиз, қадрдонимиз Михли Сафаровга ушбу кутлуғ кунда янги-янги боғ-роғлар, гулзорлар — юракдан битилган мазмунли асарлар яратишга тилакдошмиз.

Матёқуб ҚЎШЖОНОВ,
Маҳмуд САЪДИЙ.

ОБ-ҲАВО

Гидрометеорология Бош бошқармасининг хабар қилишича, 2-3 майда Ўзбекистоннинг кўп ҳудудларида жала қуйиши кутилади, тоғ ён бағрларида сел келиши мумкин. Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятларида ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси 0-5, кундузи 13-18 даража иссиқ бўлади.

Бухоро ва Навоий вилоятларида вақти-вақти билан жала қуйиши, момақалдироқ бўлиши мумкин. Кечаси 6-11, кундузи 15-20 даража иссиқ бўлади.

Самарқанд, Жиззах, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида вақти-вақти билан жала қуйиши, момақалдироқ бўлиши мумкин. Кечаси 6-11, кундузи 18-23 даража иссиқ бўлади.

Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида вақти-вақти билан жала қуйиши, момақалдироқ бўлиши кутилади. Кечаси 9-14, кундузи 20-25 даража иссиқ бўлади.

Фарғона водийсидаги вилоятларда вақти-вақти билан жала қуйиши, момақалдироқ бўлиши мумкин. Кечаси 9-14, кундузи 18-23 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда вақти-вақти билан жала қуйиши, момақалдироқ бўлиши кутилади. Кечаси 8-10, кундузи 19-21 даража иссиқ бўлади.

(ЎзА)

Сергели туманидаги «Жузжоний-65» очиқ турдаги акционерлик жамияти «Жузжоний-65» масъулияти чекланган жамиятга айлантирилди.

ДИЛБАРХОННИНГ ТУҲФАЛАРИ

Мамлакатимизда Қувасой чинниси кирмаган бирорта хонадон бўлмаса керак. Бу ерда тайёрланаётган буюмлар ўзининг сифати, ранго-ранглиги билан ажралиб туради.

Чинни буюмлар ишлаб чиқарувчи «Изфайрам» ҳиссадорлик жамияти айни кунда ҳам маҳсулотларининг сифати учун жиддий тер тўкмоқда. Айниқса, ёш оилалар учун, Аҳмад ал-Фарғонийнинг 1200 йиллиги муносабати билан тайёрланаётган совғабоп буюмлар харидорларга маъқул бўлаётир.

СУРАТДА: наққош Дилбархон Машарипова.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

«Алпомиш» достонининг 1000 йиллиги олдидан

ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВЛАР

Қорақалпоғистон меҳнат жамоалари, ўқув юртлари ва мактабларида "Алпомиш" достонининг минг йиллигига бағишланган қизиқарли тадбирлар ўтказилмоқда. Нукусдаги 27-мактабда ташкил этилган адабий кеча айниқса завқли ўтди. Унда достон асосида тайёрланган саҳна томошалари кўрсатилди. Тўрткўл, Беруний ва Амударё туманлари марказий кутубхоналарида достон тўғрисида китобхонлар конференциялари ўтказилди, китоб кўргазмалари очилди.

А.ИСКАНДАРОВ,
ЎзА мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги вазирлик ишлар бошқармасининг бош ҳисобчиси Каримжон Нуриддиновга сингиллари **ФОТИМА ва ЗУҲРА** нинг бевақт вафот этганликлари муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Давлат Иқтисодиёт университети ректорати ва касаба уюшма қўмитаси «Аудит» кафедраси мудири, Минавар Тўлахўжаевага падари бузруквори **МАҲКАМ** отанинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Иқтисодиёт институти илмий жамоаси, шу институт собиқ катта илмий ходими, иқтисод фанлари номзоди **Гўзал ҒАФУРОВА**нинг бевақт вафоти муносабати билан марҳуманинг оиласи ва қариндошларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги марказий аппарати, касаба уюшмаси вазирликнинг «Ҳисоб ва ҳисобот услубиёти бошқармаси бошлиғи Чинорқул Зикриёевга волидаи муҳтарамаси **БИБИ ҚИЗИ** момонинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

М. Улуғбек номидаги Тошкент давлат университети журналистика факультети жамоаси услубият ва таҳрир кафедрасининг мудири, доцент Ирисали Тошалиевга синглиси **Шоҳида ДАВЛАТОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Физика-Қуёш» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси етакчи илмий ходим, физика-математика фанлари доктори, профессор **Ҳолмамат ШОМУРОДОВ**нинг бевақт вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

ҲАФТАЛИК ТЕЛЕДАСТУР

ДУШАНБА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 Лирик тароналар. 9.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Санъат ошиёни». 9.25 «Жаҳон спорти». 9.35 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.** 10.05 Кино янгиликлари. 10.20 «Ўзбек киноси ижодкорлари». 10.40 Кундузги сеанс. «Нотаниш ворис». Бадиий фильм. 12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти. 12.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» (Наманган) — «Бухоро» (Бухоро). 14.10 — 14.45 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Кучук боласи ва эски шиппак». Мультфильм. 18.20 «Ҳа, ҳа, ҳа». Ҳазил, ҳажвия, ҳангома. 18.45 «Олам ва одам». 19.05 Миср ҳақида ҳикоялар. **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 21.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 Биржа ва банк хабарлари. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Парламент соати». 21.20 «Санъаткор саодати». М. Эрматов. 22.00 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 1-қисм. 22.45 «Тадбиркор минбари». 23.05 «Оқ бино оқшомлари». Қисқа метражли бадиий фильм. 23.55 «Ахборот». 00.20 — 00.25 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи» (рус тилида). 18.15 «Ерилтош». Мульттўплам. 18.35 «100 йиллик саргузаштлар давомида». Телесериал. 19.05 «Эгиз қўшиқлар». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Туризм ҳақида». 20.15 «Дилором наволар». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Олтин мерос». 21.10 «Сёгун». Телесериал. 22.00 «Бурч ва масъулият». 22.10 «Даракчи» (рус тилида). 22.20 «Мусиқий калейдоскоп». 22.40 «Бозор ва мулк». 22.50 Оҳанглар ва эълонлар. 23.00 Саргузашт фильмлар экрани. 23.50 — 23.55 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.15 Янгиликлар.
17.20 «Фантадром». Мультфильм.

*

Россия жамоат телевидениеси 17.50 — 20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Дунёқараш». Služ Тележурнал.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00—21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 Экранда сериал: «Флетч» Бадиий фильм.
23.10 — 23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05, 21.40 — Эълонлар. 19.10 «Морена Клара». Телесериал. 19.55 «Жаҳон». 20.15 «Мусиқий танаффус». 20.20 «Чинор» видеоканали: «Шиoру-шакар», «Умид». 21.00 «Ҳамкорлик». 21.20 «Намастэ». 21.45 Кинематограф. 23.05 «Спорт-тайм». 23.35—23.45 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Шарқ тароналари». 9.10 Биржа ва банк хабарлари. 9.25 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 1-қисм. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.** 10.05 Инглиз тили. 10.35 Алифбо сабоқлари. 11.05 «Эмас осон...». Адабий кўрсатув. 11.25 «Олам ва одам». 11.45 «Ўзбекистон фуқароси». 12.05 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа. 12.50 — 14.00 Кундузги сеанс. «Қойилмақом иш». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 Болалар учун. «Қўнғироқча». 18.30 «Сиҳат-саломатлик». 18.50 «Шеър ва шуур». 19.00 «Эл тинчлиги йўлида». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Зиё сарчашмаси». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Мусиқий дастур. 21.30 «Акс-садо». 22.05 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 2-қисм. 22.40 «Мулк ва муносабат». 22.55 «Уйғоқ кунлар». Кинокўрсатув. 23.20 «Ахборот». 23.45 — 23.50 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Ерилтош». Мульттўплам. 18.35 «Ёввойи ҳайвонот олами». 19.05 «Болливудга нигоҳ». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Мусиқий меҳмонхона». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Мусиқий йўлка». Видеоклип. 21.05 «Сёгун». Телесериал. 21.55 «Даракчи». 22.05 «Спорт қитъаси». 22.35 Кундалик. 22.45 Оҳанглар ва эълонлар. 22.55 Кинонигоҳ. 00.25 — 00.30 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 6.30 — 8.00

* * *

17.20— 20.40

*

20.40 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Пойтахт». Публицистик кўрсатув.
22.10 «Флетч — тирик». Бадиий фильм.
23.40 — 24.00 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун». 19.20 «Солиқ ҳақида сабоқлар». 19.35 «Наволарда аён этсам». 19.55, 22.15 — Эълонлар. 20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 20.45 «Очиқ дарс». 21.00 «Авлод». 21.20 «Ўйингоҳ». 21.40 «Телефакт». 21.55 Хит —коллекция. 22.20 «Қувноқ кино». 23.50—24.00 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Анъаналар этади давом...». Мусиқий дастур. 8.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ифтихор». 9.05 «Соғлом бўлай десанг». 9.25 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 2-қисм. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.** 10.05 «Камолот». 10.20 «Олимпиадачилар орамизда». Спорт дастури. 10.40 «Инсон ва замин». Тележурнал. 11.00 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 11.30 «Акс-садо». 12.05 «Сарғайган саҳифалар». Адабий кўрсатув. 12.25 Кундузги сеанс. «Шайтонвачча». Бадиий фильм. 13.40 «Жараён». 14.10 — 14.30 «Халқ ижодиёти».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 Болалар учун. «Қизиқарли учрашувлар». 18.30 «Меърож». 18.45 «Нафосат гулшани». Мусиқий дастур. 19.05 «Фермер». Телетанлов. **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 21.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». 21.20 «Мухлис ёхуд қўшиқ изидан...». 22.00 «Шаҳар — бедарвоза эмас...». 22.20 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 3-қисм. 22.55 «Ахборот». **«Ёшлар» телеканали** 23.20 1. «Менга сўз беринг!». 2. «Сочининг савдоси тушди». 3. «Эстрада ва ёшлар». 00.50 — 00.55 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи» (рус тилида). 18.15 «Жаҳон халқлари эртаклари». 18.35 «ХХ аср жиноятлари». Телесериал. 19.05 «Дойче Велле» тақдим этади... **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Тарона». 20.10 «Билиб қўйган яхши». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Келин-куёв». 21.50 «Ғазал соғинчи». 22.10 «Даракчи» (рус тилида). 22.20 Оҳанглар ва эълонлар. 22.30 Экранда — детектив. 00.05 — 00.10 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

16.35 Янгиликлар.
16.40 Болалар учун. «Эртакнамо чоршанба». Кинокўрсатув.

*

Россия жамоат телевидениеси 6.30 — 8.00

* * *

17.20—20.40

*

20.40 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 Лесли Нильсен «Ижарага олинган бола» комедиясида.
23.10 «Умр дафтари». Телекўрсатув.
23.40 — 24.00 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05, 22.05 — Эълонлар. 19.10 «Морена Клара». Телесериал. 19.55 «Мусиқий дақиқалар». 20.00 «Спорт-лотто». 20.10 «Ёлқин». 20.30 «Мезон». 20.45 «Автосалтанат». 20.55 «Ҳуқуқ ва бурч». 21.15 «Мусаввир нигоҳи». 21.35 «Дурдаршан». 22.10 Кинематограф. 23.30 — 23.40 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Дилрабо наволар». 9.05 «Бокира туйғулар». 9.25 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 3-қисм. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.** 10.05 Янги алифбони ўрганамиз. 10.35 «Мен туғилган тупроқ». 10.50 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Баҳор лавҳалари». 11.00 «Ёшлик» студияси. «Шу Ватанга бордур менинг керагим». 11.20 «Ҳуқуқий жамият сари». 11.40 Болалар учун. «Йўл қоидаси — умр фойдаси». 12.05 Кундузги сеанс. «Фаввора». Бадиий фильм. 13.30 «Ажаб саодат эрур...» Бадиий-публицистик кўрсатув. 14.10 — 14.30 «Талаб ва таклиф».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Умид учқунлари». Тележурнал. 18.30 «Харита». Халқаро шарҳ. 18.45 «Дунё адабиёти». 19.05 «Ҳидоят сари». **19.25, 20.25, 20.55, 21.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 «Юзма-юз». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Юрак кенгликларида». Мусиқий дастур. 21.35 «Умуминсоний ва дунёвий». 22.00 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 4-қисм. 22.35 «Ахборот». **23.00 «Сомон йўли». Маърифий-дунёвий кўрсатувлар мажмуаси.** 24.00 — 00.05 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Эркатой». Болалар учун дастур. 18.35 «Катта танаффус». Телеўйин. **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Бир жуфт қўшиқ». 20.05 «Табобат оламида». 20.30 «Ахборот». 21.00 Мумтоз наволар. 21.15 «Иймон». 21.35 «Сёгун». Телесериал. 22.25 «Даракчи». 22.35 Оҳанглар ва эълонлар. 22.45 Оилавий экран. 24.00 — 00.05 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.20 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 20.40

*

20.40 «Долзарб репортаж».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 —21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Динозавр, Теадор, Рекс». Бадиий фильм (АҚШ).
23.10 — 23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05 «Суҳбатдош». 19.25 «Жаҳон агросаноатида». Голландия тажрибасидан. 19.35 «7 дан 70 гача». 19.55, 21.55 — Эълонлар. 20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 20.45 «Телеташриф». 21.05 «Польшага назар». 21.15 «02» тўлқинида. 21.25 «Каталог». 21.35 «Ҳаммаси мода ҳақида». 22.00 «Киносалон». 23.30 — 23.40 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Юзма-юз». 8.45 «Мураббий». Спорт дастури. 9.00 «Оила ва жамият». Тележурнал. 9.25 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 4-қисм. **10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.** 10.05 Немис тили. 10.35 «Меҳр макони». 10.55 Болалар учун. «Ҳикматлар хазинаси». 11.10 «Харита». Халқаро шарҳ. 11.25 «Иванко ва қарғалар шоҳи». Мультфильм. 11.35 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув. 12.05 «Янгра, дутор, танбур». 12.25 «Қишлоқ ҳаёти». 12.45 Кундузги сеанс. «Олти жаҳонгашта». Бадиий фильм. 13.50 «Мушоира». 14.10 — 14.30 «Буни умр дерлар».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Ёднома». 18.30 «Ҳиммат». 18.50 «Теннис-клуб». 19.05 «Ислоҳот ва масъулият». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Омонлик тилаймиз». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Иқтисод алифбоси». 21.30 «Қиёфа». 22.05 «Янграсин, шўх яллалар». Мусиқий дастур. 22.35 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 5-қисм. 23.10 «Ахборот». **«Мунаввар дунё» дам олиш дастури:** 23.35 «Азиз сиймолар». Сойиб Хўжаев. 23.55 Бадиий фильм. 01.10 — 01.15 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Бугуннинг боласи». 18.35 «ХХ асрнинг улуғ жумбоқлари». Телесериал. 19.10 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Акс». 20.10 «Туйғуларим». 20.15 «Ҳар лаҳзада қўшиқ». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Яхши дам олинг». 21.20 «Сёгун». Телесериал. 22.10 «Даракчи». 22.20 Оҳанглар ва эълонлар. 22.30 Саргузашт фильмлар экрани. 23.10 Бокс. Бокс. Бокс. 23.30 Чет эл эстрадаси. 23.40 — 23.45 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.10 Киноафиша.
17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 6.30 — 8.00

*

17.20 — 20.40

*

20.40 «Мусиқа ҳамма учун». Мусиқий кўрсатув.

*

Россия давлат телевидениеси. 21.00—21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Адолат манзили». Телекўрсатув.
21.55 Оскар совриндорлари: «Кунчиқар». Бадиий фильм.
23.35 — 23.55 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05, 21.30 — Эълонлар. 19.10 «Морена Клара». Телесериал. 19.55 «Бегойим». 20.20 «Ўтмишсиз келажак йўқ». 20.40 «Бу бўстон аро». 21.00 «Дурдаршан». 21.35 Кинематограф. 22.55 Араб эстрадаси. 23.25—23.35 «Мунаввар тонг истаб».

ШАНБА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Мусиқа бўстони». Телеальманах. 9.05 «Шоҳрух» клуби. 9.25 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 5-қисм. 10.00 «Ҳаёт сўқмоқлари». 10.30 «Жавоҳирлар бўстони». Адабий кўрсатув. **«Ёшлар телеканали»** 11.00 1. «Талабалик йилларим». 2. «Дунё бўлди чаманим маним». 3. «Очиқ дарс». 4. «Табассум кўчаларида». 12.30 «Ёр васфи». Мусиқий дастур. 12.50 «Телевидение ва томошабин». 13.20 Кундузги сеанс. «Чегем ҳангомаси». Бадиий фильм. 14.40 «Тасвирга кўчган кўнгил». 15.00 — 15.40 «Эртаклар — яхшиликка етаклар».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Болалар учун. «Санъат ғунчалари». 18.20 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатуви. 18.40 «Бахтли воқеа». **19.25, 20.25, 20.55, 21.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида). 20.15 «Жаҳон спорти». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Ўзбекистон янги тарихи». 21.25 «Қўшиғимиз сизга армуғон». Мусиқий дастур. 22.00 «Келин-куёв». Телешоу. 22.55 «Ахборот». **«Тунги ёғду» дам олиш дастури:** 23.20 «Куй ва тасвир». 23.40 «Ҳазил». 23.50 Диққат, премьера. «Мерос». Бадиий фильм. 2-серия. 00.35 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Хоразм» (Урганч) — «Пахтакор» (Тошкент). 01.20 — 01.25 Ватан тимсоллари.

II

7.55 Кўрсатувлар дастури. 8.00 «Боланинг тили». 8.15 Ҳайриддин Султонов. «Мозийдан бир саҳифа». Видеофильм. 1-қисм. 9.40 «Мусиқа теграсида». 10.00 Спорт қитъаси. 10.30 «Фидойилар». А. Тарковский. 2-қисм. 10.50 Экранда — премьера. «Лавжой». Телесериал. 11.35 «Онагинам». 11.55 Болалар экрани. 13.30 «Учрашув». 13.50 «Нью-Йорк». Телесериал. 14.40 «ММ-шоу»си. 15.10 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал. 16.00 Бокс. Бокс. Бокс. 16.20 «Кўнгил кўнгилга пайванд». 16.50 Ярми ҳазил, ярми чин. 17.05 «Санта-Барбара». Телесериал. 17.50 «Тарона».

*

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «У ким? Бу нима?». 18.30 Спорт қитъаси. 19.00 «Таянч». 19.15 «Гулдаста». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Мафтункор чеҳралар». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Даллас». Телесериал. 21.50 «ТВ ва театр». 22.10 «Даракчи». 22.20 «Хонадонингизга осойишталик тилаймиз». 22.50 Оҳанглар ва эълонлар. 23.00 Кинонигоҳ. 00.40 — 00.45 Тунингиз хайрли бўлсин!.

III

17.35 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.40 «Цирк, цирк, цирк».

*

Россия жамоат телевидениеси 18.10 — 01.00

*

01.00 Эълонлар.
01.05 — 01.20 «Сополда акс этган дунё». Телефильм.

IV

10.00 «Рақслар қанотида».
10.25 Эълонлар.
10.30 «Шанба эртаги».
11.40—12.05 «Кросс-Роудс» кафесига хуш келибсиз. («Америкага бир назар» кўрсатувига илова: инглиз тили — ҳамма учун).

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевиденеиси.

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мульттомоша». 19.05 «Автoрейд». 19.15 «Далил ва шарҳ». 19.30 «Спектаклдан сўнг». 19.55, 21.55 — Эълонлар. 20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 20.45 «Чинсэн». 21.05 Хит-коллекция. 21.30 «Киносалон». 23.00 «Спорт-марказ». 23.40—23.50 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 10.00 «Ватанимга хизмат қиламан». 11.00 «Нуроний». 11.20 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа. 12.00 «Оҳангга тўлсин диёр». Мусиқий дастур. 12.20 «Туркий қавмлар». 12.35 Кундузги сеанс. «Бузоқ йили». Бадиий фильм. 13.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Нефтчи» (Фарғона) — «Насаф» (Қарши). 14.40 «Келин-куёв». Телешоу. 15.35 — 16.05 Ўсмирлар учун. «Нурли келажак».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Болалар учун. «Фламинго». 18.20 «Суйган сари». Мусиқий дастур. 18.40 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув. **19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.** 19.30 «Панорама» (рус тилида). 20.00 «Чироғи ёниқ уй». Телетанлов. 20.30 «Ҳафтанома». 21.05 «Якшанба оқшомида» дам олиш дастури. 21.45 Телевизион миниатюралар театри. **Спорт дастури:** 22.20 1. Спорт, спорт, спорт. 2. Футбол тарихи. 3. Футбол майдонларида. **«Аср мўъжизаси» кинодастури:** 23.20 Кино янгиликлари. 23.35 Жаҳон киноси юлдузлари. 23.55 «Маҳфий дипломатия». Бадиий фильм. 6-серия. 00.55 — 01.00 Ватан тимсоллари.

II

7.55 Кўрсатувлар дастури. 8.00 «Бугуннинг боласи». 8.20 Ҳайриддин Султонов. «Мозийдан бир саҳифа». Видеофильм. 2-қисм. 9.45 «Гулдаста». Мусиқий дастур. 9.55 Саргузашт фильмлар экрани. 10.35 «Дойче Велле» тақдим этади... 10.55 «Лавжой». Телесериал. 11.45 «Мафтункор чеҳралар...». 12.05 Болалар экрани. **«Якшанбада — яхши дам» дастури:** 13.25 Кўрсатувлар дастури. 13.30 Хорижий эстрада. Robert Miles. 13.50 «Нью-Йорк». Телесериал. 14.40 Ғазал соғинчи. 15.00 «Нафосат». 15.10 «Изҳор». 15.30 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал. 16.20 Жаҳон мумтоз мусиқаси хазинасидан. 16.50 Мультфильм. 17.10 «Санта-Барбара». Телесериал.

*

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Сувости дунёсига саёҳат». 18.30 «Бўш ўтирма». 18.50 «Синфдош». 19.10 «Келгуси ҳафтада». **19.55, 21.00 — Эълонлар.** 19.30 «Панорама» (рус тилида). 20.00 «Кенгга — кенг дунё». 20.15 Оҳанглар ва эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.05 «Даллас». Телесериал. 21.55 «Даракчи». 22.05 «Миллионлар ўйини». 22.25 Якшанба кинозали. 23.55 — 24.00 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси. 17.15 — 23.40

* —

23.40 Эълонлар.
23.45 — 00.10 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!». 9.30 «Парле ву франсэ?». 9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 11.35 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 11.45 Клип-антракт. 11.55 Эълонлар. 12.00 «Киносалон». 14.00 «Телефакт». 14.10 «Ҳаммаси мода ҳақида». 14.30 «Жонли сайёра». 14.50 Клип-антракт. 15.00 Кундузги сеанс. 16.40 Клип-антракт. 16.50—17.10 «Сенинг вақтинг».

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульттомоша». 19.00, 22.05 — Эълонлар. 19.05 «Кобра». Телесериал. 19.45 Клип-антракт. 19.55 «Бугунги кун мавзуси». 20.10 «Хайрли оқшом!». 20.40 «Мусиқий Олимп». 21.00 «Буржлар башорати». 22.10 Киносалон. 00.10 Жаҳон киноси янгиликлари». 00.40—00.50 «Хайрли тун!».

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги 136-37-85
Маънавият 136-35-60, 133-10-65;
Хатлар 136-29-49, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик 132-12-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-13;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 019, 35059 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — П. Мусомов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Маншабоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди: 22.40 123456